NET2LEGAL CONSULTANTS

Privacy Impact Assessment (PIA) deelproject data en systematiek Beleidsinformatie Jeugdwet

'Zicht op de werking van de Jeugdwet'

Opdrachtgevers:
Ministerie van VWS, Directie Jeugd
Ministerie van V&J, Directie Justitieel Jeugdbeleid

Uitgebracht ten behoeve van:
Deelproject data en systematiek Beleidsinformatie
Project Beleidsinformatie Stelselherziening Jeugd

Uitgebracht door:
Net2Legal Consultants

Versie: 1.0
10 april 2015

Inhoudsopgave

Uitvoering en versiebeheer

De PIA voor het deelproject data en systematiek beleidsinformatie jeugd is uitgevoerd door Net2Legal Consultants in de periode 12 november 2013 tot juni 2014 in verband met de regelgeving in de Jeugdwet, het Besluit Jeugdwet en de Regeling Jeugdwet. Twaalf november was de start van de internetconsultatie voor het Uitvoeringsbesluit Jeugdwet. Zie daarvoor https://www.internetconsultatie.nl/amvbjeugdwet. Tijdens en na de consultatieronde is de opzet voor het verwerken van gegevens bij de beleidsinformatie drastisch gewijzigd. Het in de Consultatieversie opgenomen scenario met persoonsgegevens voor het rijk en de gemeenten en eigen onderzoeksbestanden bij rijk en gemeenten is inmiddels vervangen door het zogenaamde CBS-scenario. Deze omslag verklaart de lange doorlooptijd van deze PIA. Vervolgens is de PIA verder uitgevoerd in de periode februari tot begin april 2015 in verband met de introductie van de levering van gegevens aan het CBS.

Bij de PIA is gebruik gemaakt van het *Toetsmodel Privacy Impact Assessment (PIA) Rijksdienst* van 24 juni 2013 (Bijlage bij TK, 26 643, nr. 282). Het Toetsmodel dient vanaf 1 september 2013 standaard te worden toegepast bij ontwikkeling van nieuwe wetgeving en beleid waarmee de bouw van nieuwe ICT-systemen of de aanleg van grote databestanden wordt voorzien.

De PIA is uitgevoerd overeenkomstig de door Net2Legal en PBLQ ontwikkelde flexibele methodiek http://www.pblq.nl/themas/privacy/privacy-impact-assesment

De PIA is samengesteld op basis van de in Bijlage 1 vermelde basisdocumenten, de ter beschikking gestelde projectdocumentatie en op basis van de eerdere project-advisering. De opsteller van deze PIA-rapportage is sinds februari 2013 als adviseur voor privacy-onderwerpen verbonden aan het Project Beleidsinformatie Stelselherziening Jeugd.

Op de eerste conceptversies is commentaar gegeven door o.a. de leden van het project en het Centraal Bureau voor de statistiek (CBS).

Een PIA is geen eindstation of einddocument. Aanpassing of aanvulling van een PIA is nodig als het onderwerp (object) van de PIA een nieuwe fase bereikt. Een eventuele actualisering van de PIA kan plaatsvinden na bijvoorbeeld het advies van de Raad van State over de regeling voor beleidsinformatie in het Besluit Jeugdwet.

Versiebeheer

Versie	Datum	Status	Auteur	Omschrijving
0.1	25-05-2013	Concept	Net2Legal mr. dr. E. Schreuders	Concept voor commentaar door de projectleiding, de afdelingen wetgeving VWS en V&J en het CBS
0.9	09-04-2015	Concept	Net2Legal mr. dr. E. Schreuders	Aanvulling met opmerkingen en commentaar.
1.0	10-09-2015	Definitief	Net2Legal mr. dr. E. Schreuders	Eindversie

DEEL I SAMENVATTING EN ACHTERGROND

1 Samenvatting, aanbeveling en bevindingen

1.1 De Jeugdwet en beleidsinformatie

De nieuwe Jeugdwet is per 1 januari 2015 in werking treden. Het voornaamste doel van de Jeugdwet is dat alle kinderen gezond en veilig opgroeien, hun talenten ontwikkelen en meedoen in de samenleving naar vermogen. De gemeenten dienen deze doelen te realiseren door een integraal aanbod tot stand te brengen, waarbij meer wordt geïnvesteerd in preventieve jeugdhulp, zodat het beroep op zwaardere vormen van jeugdhulp zal verminderen.

De verantwoordelijkheid voor jeugdhulp ligt in de nieuwe Jeugdwet bij de gemeenten. Het rijk blijft echter stelselverantwoordelijk. Om met het oog op deze verantwoordelijkheden van zowel de gemeenten als van het rijk de werking van het stelsel te kunnen monitoren is er beleidsinformatie nodig.
De gemeenten behoeven beleidsinformatie ten behoeve van de beoordeling van de doeltreffendheid en doelmatigheid van hun eigen beleid. Een ander oogmerk is de vereiste samenhang binnen de gehele jeugdhulp met andere terreinen zoals onderwijs, werk en inkomen en veiligheid en justitie. In het nieuwe stelsel ligt het zwaartepunt van de planning en de sturing bij de gemeenten. Zij zijn verantwoordelijk voor de totstandkoming van een samenhangend beleid en dat het aanbod van preventie en jeugdhulp waar dit wetsvoorstel op ziet, is afgestemd op de behoefte.

Bij stelselverantwoordelijkheid gaat het om waarborgen van een goed stelsel voor de uitvoering van jeugdhulp, kinderbeschermingsmaatregelen en jeugdreclassering, waaronder ook de toedeling van verantwoordelijkheden en het zorgen voor noodzakelijke voorzieningen. Stelselverantwoordelijkheid houdt ook in dat tijdig wordt ingegrepen als het stelsel niet goed functioneert. De stelselverantwoordelijkheid van het rijk is naar analogie van de Zorgbalans van het ministerie van VWS vertaald in drie algemene systeemdoelen:

- het stelsel waarborgt een goede kwaliteit van jeugdhulp;
- het stelsel waarborgt de toegankelijkheid van jeugdhulp;
- het stelsel waarborgt betaalbaarheid van jeugdhulp.

De systeemverantwoordelijkheid van VenJ kent een aantal andere accenten in vergelijking met en in aanvulling op die van VWS. Dit houdt onder andere verband met de rol van de rechterlijke macht, het openbaar ministerie en van de raad voor de kinderbescherming in het ketenproces van de uitvoering van kinderbeschermingsmaatregelen en jeugdreclassering.

1.2 De Privacy-significantie

De verwerking van persoonsgegevens bij de Jeugdwet en bij de beleidsinformatie vereist aandacht. Er zijn risico's aan verbonden.

Bij beleidsinformatie gaat het in alle gevallen om hergebruik van gegevens die eerder door jeugdhulpaanbieders en gecertificeerde instellingen voor een ander doel verzameld zijn. Daarbij rusten er op de eerder verzamelde gegevens geheimhoudingsplichten. Bij jeugdhulpaanbieders en gecertificeerde instellingen op grond van artikel 7.3.11, lid 1, van de Jeugdwet zelfs strenge geheimhoudingsbepalingen. Voor de beleidsinformatie zijn ook, zij het zeer beperkt, bijzondere gegevens nodig zoals gegevens betreffende de gezondheid en strafrechtelijke gegevens. Weliswaar gaat het zeker niet om inhoudelijke medische gegevens of om inhoudelijke gegevens betreffende de strafbare feiten waarbij jeugdreclassering is opgelegd, maar ook het enkel feit dat bijvoorbeeld een medicus de verwijzer naar jeugdhulp is of het enkele feit dat jeugdreclassering opgelegd is, geven al informatie die duiden op bijzondere gegevens als bedoeld in artikel 16 van de Wbp. Daarnaast is het gebruik van het BSN in de verzamelfase voorzien.

De mate waarin deze aspecten bij de beleidsinformatie een rol spelen, is in grote mate afhankelijk van de privacy-gevoeligheid van de Jeugdwet als geheel en de werkzaamheden van jeugdhulpaanbieders en gecertificeerde instellingen. Om die reden wordt hieronder ingegaan op de privacy-significantie van de Jeugdwet als geheel (en niet enkel die van de gegevens voor beleidsinformatie).

De Privacy significantie is de basis op grond waarvan de omvang en diepgang van de PIA kan worden bepaald. Daarnaast geeft de privacy-significatie aan welke onderwerpen en aspecten bij de (voorziene) gegevensverwerking met name van belang zijn en aandacht vragen. Tevens geeft de significatie aan hoeveel belang bij de gegevensverwerking gehecht dient te worden aan privacy en privacyregelgeving. De insteek is: *is er iets bijzonders aan de hand in verband met privacy en gegevensverwerking en wat zijn dan de bijzonderheden?*

Bevinding over de Privacy significantie van de Jeugdwet als geheel (par. 4)
De Jeugdwet is een wet met veel gegevensverwerkingen die nadrukkelijk aandacht vragen. Dit betekent dat er bij het hergebruik van persoonsgegevens voor beleidsinformatie zeker geen 'risicoloos' hergebruik is. Gelet op de privacy-significatie van de Jeugdwet als geheel, wordt in deze PIA in Deel III nadrukkelijk ingegaan op de beoordeling van een aantal mogelijke scenario's met als uitgangspunt dat het minst risicovolle scenario bij beleidsinformatie de voorkeur verdient.

1.3 De onderwerpen van de PIA

Een PIA toetst, kort gezegd, **óf** de voorziene gegevensverwerking inderdaad doorgang dient te vinden, **welke** gegevensverwerkingen dan noodzakelijk zijn en vervolgens **hoe** deze gegevensverwerkingen plaats mogen vinden. In deze PIA staat als eerste een risicobeoordeling van een drietal scenario's voor beleidsinformatie centraal (Deel III). Daarbij bevat de PIA zowel wetgevingsaspecten als het gebruik van ICT-systemen voor het samenstellen van statistieken.

Uit de doelen en reikwijdte van het deelproject data en systematiek beleidsinformatie vloeit voort, dat de beleidsinformatie AMHK niet tot het onderwerp (de scope) van deze PIA behoort. In die zin is deze PIA beperkt tot de regeling over beleidsinformatie zoals opgenomen is in de artikelen 7.5.1 tot en met 7.5.4 van het Besluit Jeugdwet en in Bijlage 2 bij de Regeling Jeugdwet (het Informatieprotocol Beleidsinformatie Jeugd).

1.4 De algemene bevindingen van de PIA

De algemene observatie van de PIA valt positief uit voor de gekozen en in het Besluit en de Regeling Jeugdwet geregelde verstrekking van gegevens aan het CBS (het CBS-scenario).

Algemene observatie PIA

De regels over het hergebruik van eerder voor andere doelen verzamelde persoonsgegevens voor statistiek (en voor beleidsinformatie) zijn soms streng, zeker als het gegevens over minderjarigen betreft, als het om zogenaamde bijzondere gegevens gaat, als persoonsnummers gebruikt worden en als daarbij aan de kant van de beoogde leveranciers van de persoonsgegevens strikte geheimhoudingsplichten een rol spelen. In dergelijke situaties bevatten de toepasselijke internationale en nationale regels een aantal strikte voorwaarden om de risico's voor de betrokkenen, hier de jeugdigen, te beperken.

Deze strenge regels betekenen echter niet dat hergebruik van persoonsgegevens niet mogelijk zou zijn. Bij het gekozen CBS-scenario komen deze strenge regels afdoende tot hun recht en worden ook de risico's voor de persoonlijke levenssfeer van de jeugdigen afdoende beperkt. Het thans gekozen CBS-scenario kent door de toepasselijkheid van de CBS-wetgeving een aanmerkelijk betere wettelijke bescherming dan een eerder in de Consultatieversie van het Uitvoeringsbesluit Jeugdwet voorzien scenario waarbij (weliswaar "gepseudonimiseerde") datasets met persoonsgegevens verspreid zouden worden naar het rijk en de gemeenten. Daarbij is er bij het CBS-scenario een zeer aanmerkelijk grotere beperking van de risico's op onnodige en ongewenste verspreiding van persoonsgegevens in vergelijking met het eerder voorziene scenario.

In vergelijking met de thans bestaande situaties, komt de nieuwe regeling er op neer, dat het CBS in de toekomst minder persoonsgegevens over de Jeugdwet-populatie zal ontvangen dan voorheen het geval was. Hierbij gaat het niet enkel om een vergelijking tussen de eerdere Wjz en de Jeugdwet, maar gaat het ook om een vergelijking ten opzichte van de gegevens die het CBS eerder op grond van de CBS-wetgeving ontving uit zowel het AWBZ,

het Zvw en het Wjz-domein en die het CBS eerder ontving over jeugdreclassering. Tevens houdt het CBS-scenario in dat het rijk en de gemeenten, evenals thans onder de Wet op de jeugdzorg voor het rijk en de provincies het geval was, op basis van de regeling over beleidsinformatie geen zelfstandige beschikking krijgen over persoonsgegevens die op basis van de artikelen 7.4.2 en 7.4.3 van de Jeugdwet afkomstig zijn van de jeugdhulpaanbieders, de gecertificeerde instelling of van de Raad voor de kinderbescherming of aanbieders van preventie.

De eventuele nadelen voor het rijk en de gemeenten ten aanzien van het thans gekozen CBS-scenario lijken beperkt te zijn en wegen zeer zeker niet op tegen de privacy-voordelen van het CBS-scenario.

Geen uitvraag van persoonsgegevens door gemeenten voor beleidsinformatie op basis van de regeling in de Jeugdwet en het Beluit en de Regeling Jeugdwet

De hierboven gegeven algemene observatie gaat er vanuit, dat gemeenten geen persoonsgegevens over jeugdigen, hun ouders of gezagsdragers uit mogen vragen bij of ontvangen van jeugdhulpaanbieders, gecertificeerde instellingen en de Raad voor de kinderbescherming op grond van de regeling over beleidsinformatie in de Jeugdwet.
Dit dient duidelijk te zijn en gemeenten dienen hierover geïnformeerd te worden.
Indien gemeenten op grond van de regeling over beleidsinformatie in de Jeugdwet toch persoonsgegevens zouden opvragen en ontvangen, dan zou dit tot gevolg hebben dat de privacyvoordelen van het thans gekozen CBS-scenario in de praktijk grotendeels of nagenoeg geheel zouden kunnen komen te vervallen.

2 Privacy Impact Assessments

2.1 Een omschrijving van de PIA

Een PIA kan worden omschreven als een hulpmiddel bij het inschatten van privacy risico's bij wetgeving en bij ICT- projecten. Een PIA dient om tijdig inzicht te krijgen wat de gevolgen en risico's van wetgeving, een project of activiteit kunnen zijn, met name voor wat betreft inbreuken op de persoonlijke levenssfeer. Daarbij worden ook aanbevelingen meegenomen voor het treffen van maatregelen om de geconstateerde risico's af te wenden. Uiteindelijk moet de PIA inzicht geven in hoeverre en onder welke voorwaarden het project, eventueel met aanvullende maatregelen, doorgang kan vinden. Een PIA draagt daarmee bij aan het vermijden of verminderen van privacy risico's. Een impact assessment (effectbeoordeling) wordt door de International Association for Impact Assessment (IAIA) wat formeel omschreven als "de identificatie van toekomstige gevolgen van een huidige of voorgestelde actie".
Naast de mogelijkheid om een PIA te voeren, zijn er diverse andere privacy hulpmiddelen beschikbaar om de privacyaspecten van gegevensverwerkingen te beoordelen. Veel van deze middelen zijn direct op de toetsing van de naleving van de wettelijke eisen gericht.
Een PIA verschilt van deze hulpmiddelen omdat het zich niet beperkt tot de vraag of de activiteiten en verwerkingen bij wet zijn toegestaan, maar ook hoe het vraagstuk bijvoorbeeld maatschappelijk wordt ervaren. Het beperkt zich daarbij niet alleen tot dataprotectie wet en regelgeving, maar richt zich ook breder op percepties van privacy, en de uitgangspunten van dataprotectie. Een PIA richt zich ook op de vraag of de organisatie in staat om eventuele tekortkomingen te signaleren, en er bereidheid is om de maatregelen te treffen die het risico kunnen afwenden ('in control').

Een PIA toetst, kort gezegd, **óf** de voorziene gegevensverwerking inderdaad doorgang dient te vinden, **welke** gegevensverwerkingen dan noodzakelijk zijn en vervolgens **hoe** deze gegevensverwerkingen plaats mogen vinden.

Een PIA kan op verschillende momenten uitgevoerd worden. Bijvoorbeeld voorafgaande aan het treffen van regelgeving, voorafgaande aan de ontwikkeling van ICT-projecten of op het moment dat regelgeving of ICT-projecten een nieuwe fase in gaan. In bepaalde gevallen kan een PIA de nadruk hebben op privacy by design, in nadere gevallen kan er meer nadruk zijn op compliance-achtige aspecten. Het onderscheid tussen een vroegtijdige risico-achtige PIA en compliance is echter vaak lastig aan te brengen. De verwevenheid van een risicobeoordeling, privacy by design en compliance-achtige aspecten kwam ook naar voor in het advies van het College bescherming persoonsgegevens van 5 maart 2013 over het Toetsmodel PIA Rijksdienst (z2012-00847).

De benodigde flexibiliteit bij de uitvoering van een PIA houdt in dat een PIA iedere keer maatwerk is. In deze PIA staat als eerste een risicobeoordeling van een drietal scenario's voor beleidsinformatie centraal. Vervolgens wordt nader ingegaan op de meer compliance-achtige aspecten van het minst risicovolle CBS-scenario.

2.2 Het ontstaan en de ontwikkeling van de PIA

De PIA als instrument is oorspronkelijk tot ontwikkeling gekomen in landen met een Angelsaksisch georiënteerd rechtssysteem. Zo verschenen er rond 2005 modellen en beschrijvingen voor een PIA van de hand van de Canadese, de Britse en de Australische privacy-toezichthouders. Ook de federale overheid van de Verenigde Staten kwam in die periode met een model en procedure voor het uitvoeren van een PIA. De PIA was daarbij verbonden met het eerder door o.a. de Nederlandse privacy toezichthouder ontwikkelde uitgangspunt van “Privacy Enhancing Technologies” en met het in bijvoorbeeld artikel 13 van de Wet bescherming persoonsgegevens wat impliciet opgenomen uitgangspunt van “Privacy by design”.

Belangrijke ontwikkelingen in Nederland bij de ontwikkeling van een PIA zijn de motie Franken van 17 mei 2011 over het uitvoeren van een PIA in het kader van wetgeving (EK, 31 051, nr. D) en bijvoorbeeld de motie Elissen en Gesthuizen van 13 oktober 2011 over privacy by design en safety by design bij de ontwikkeling van nieuwe ICT-projecten (TK, 26 643, nr. 203). De ontwikkeling en de uitvoering van een PIA kwam ook aan de orde inde Notitie Privacybeleid van het kabinet van 29 april 2011. Ook in het Regeerakkoord komt het uitvoeren van een PIA aan de orde.

In november 2011 was er in het kader van de I-strategie Rijk het besluit van het kabinet om de bestaande maatregelen ten aanzien van de beheersing van grote ICT-projecten van het Rijk uit te breiden met maatregelen ter bescherming van privacy. De reeds bestaande eisen ten aanzien van de inhoud van projectplannen voor grote ICT-projecten zijn daartoe aangevuld met de eis om in het projectplan informatie op te nemen of er bij het project sprake is van het opnemen van privacygevoelige gegevens en koppelingen of verrijking daarvan en om, zo nodig, een PIA uit te voeren.

Inmiddels is voor een PIA voor de Rijksdienst het *Toetsmodel Privacy Impact Assessment (PIA) Rijksdienst* van 24 juni 2013 (Bijlage bij TK, 26 643, nr. 282) verschenen. Het Toetsmodel dient vanaf 1 september 2013 standaard te worden toegepast bij ontwikkeling van nieuwe wetgeving en beleid waarmee de bouw van nieuwe ICT-systemen of de aanleg van grote databestanden wordt voorzien.

Deze PIA bevat zowel wetgevingsaspecten (de regeling over de beleidsinformatie in de Jeugdwet en het Besluit Jeugdwet en de CBS-wetgeving) als het gebruik van ICT-systemen door het CBS voor het samenstellen van statistieken.

3 Het onderwerp (object) van de PIA data en systematiek Beleidsinformatie

3.1 De nieuwe Jeugdwet

De nieuwe Jeugdwet is per 1 januari 2015 in werking treden. Het voornaamste doel van de Jeugdwet is dat alle kinderen gezond en veilig opgroeien, hun talenten ontwikkelen en meedoen in de samenleving naar vermogen. De gemeenten dienen deze doelen te realiseren door een integraal aanbod tot stand te brengen, waarbij meer wordt geïnvesteerd in preventieve jeugdhulp, zodat het beroep op zwaardere vormen van jeugdhulp zal verminderen. Belangrijke uitgangspunten van het nieuwe stelsel zijn dat:

- ingezet wordt op meer preventie en betere ondersteuning;
- uitgegaan wordt van de eigen kracht van jeugdigen en hun ouders;
- beter samengewerkt wordt rond gezinnen;
- problemen minder gemedicaliseerd worden;
- zorg op maat verleend wordt; en
- aansluiting van het gedwongen kader op de gemeentelijke jeugdhulp wordt gerealiseerd.

Een kenmerkend element bij de nieuwe verdeling van taken en werkzaamheden is de nieuwe rol voor de gemeenten. De gemeenten worden bestuurlijk en financieel verantwoordelijk voor de inrichting en bekostiging voor lokale en regionale jeugdhulp en preventie. Alle sectoren uit het huidige stelsel vallen daaronder. Daarnaast worden de gemeenten verantwoordelijke voor de uitvoering van de jeugdbescherming en jeugdreclassering door gecertificeerde instellingen. De Jeugdwet is daarmee onderdeel van de drie decentralisaties binnen het sociaal domein.

3.2 Verantwoordelijkheden en beleidsinformatie

De verantwoordelijkheid voor jeugdhulp ligt in de nieuwe jeugdwet bij de gemeenten. Het rijk blijft echter stelselverantwoordelijk. Om met het oog op deze verantwoordelijkheden van zowel de gemeenten als van het Rijk de werking van het stelsel te kunnen monitoren is er beleidsinformatie nodig.

De gemeenten behoeven beleidsinformatie ten behoeve van de beoordeling van de doeltreffendheid en doelmatigheid van hun eigen beleid. Een ander oogmerk is de vereiste samenhang binnen de gehele jeugdhulp met andere terreinen zoals onderwijs, werk en inkomen en veiligheid en justitie. In het nieuwe stelsel ligt het zwaartepunt van de planning en de sturing bij de gemeenten. Zij zijn verantwoordelijk voor de totstandkoming van een samenhangend beleid en dat het aanbod van preventie en jeugdhulp waar dit wetsvoorstel op ziet, is afgestemd op de behoefte.

Bij stelselverantwoordelijkheid gaat het om waarborgen van een goed stelsel voor de uitvoering van jeugdhulp, kinderbeschermingsmaatregelen en jeugdreclassering, waaronder ook de toedeling van verantwoordelijkheden en het zorgen voor noodzakelijke voorzieningen.

Stelselverantwoordelijkheid houdt ook in dat tijdig wordt ingegrepen als het stelsel niet goed functioneert. Stelselverantwoordelijkheid betekent dus dat het rijk de voorwaarden dient te scheppen, terwijl de directe verantwoordelijkheid voor beleidsprestaties bij de gemeenten liggen.

De stelselverantwoordelijkheid van het rijk is naar analogie van de Zorgbalans van het Ministerie van VWS vertaald in drie algemene systeemdoelen:

- het stelsel waarborgt een goede kwaliteit van jeugdhulp;
- het stelsel waarborgt de toegankelijkheid van jeugdhulp;
- het stelsel waarborgt betaalbaarheid van jeugdhulp.

De systeemverantwoordelijkheid van VenJ kent een aantal andere accenten in vergelijking met en in aanvulling op die van VWS. Dit houdt onder andere verband met de rol van de rechterlijke macht, het openbaar ministerie en van de raad voor de kinderbescherming in het ketenproces van de uitvoering van kinderbeschermingsmaatregelen en jeugdreclassering. Dit leidt ertoe er dat over jeugdigen die te maken krijgen met gecertificeerde instellingen, meer informatie wordt uitgevraagd.

Een belangrijk verschil met de oude systematiek van beleidsinformatie is dat er is gekozen voor een beperkte set gegevens die structureel wordt uitgevraagd en verstrekt wordt aan het CBS. Het CBS kan vervolgens op basis van benchmarking met een zestal (al beschikbare) maatschappelijke indicatoren (wonen, school, werken, middelengebruik, politiecontacten en kindermishandeling) en de aan het CBS te verstrekken dataset over jeugdhulp, kinderbeschermingsmaatregelen en jeugdreclassering, gelijksoortige gemeenten vergelijken en bij waargenomen interessante verschillen periodiek nader statistisch onderzoek doen. Voor de bruikbaarheid van gegevens is van groot belang dat zij betrouwbaar en actueel zijn en op uniforme wijze worden aangeleverd. Dit nader onderzoek kan ook door het rijk of door gemeenten worden uitgevoerd. Het rijk en gemeenten kunnen hiervoor onder stringente voorwaarden gegevens gebruiken die aanwezig zijn bij het CBS. In het nader onderzoek kan dieper worden ingezoomd op de cijfers en achterliggende mechanismen op slechts een onderdeel of in een beperkt aantal gebieden (gemeenten, regio's). Het is van belang dat de verschillende onderzoeken onderling vergelijkbaar zijn. Tegelijkertijd nemen de bruikbaarheid en betekenis van de beleidsinformatie toe door diepteonderzoek. De uitkomsten van het (nader) onderzoek kunnen door instellingen, gemeenten en Rijk gebruikt worden om 'van te leren'.

Het verzamelen van beleidsinformatie staat los van de levering van financiële- en verantwoordingsinformatie zoals geregeld is in artikel 8.3.2 van de wet. Deze scheiding is aangebracht om perverse prikkels te voorkomen. Daarnaast onderscheidt de beleidsinformatie zich nadrukkelijk van de financiële- en verantwoordingsinformatie omdat bij de beleidsinformatie gegevens over jeugdigen verstrekt worden. Bij de financiële verantwoording en het jaardocument verzamelen en analyseren de instellingen de gegevens en produceren de instellingen zelf de rapportage (het jaardocument). Met het jaardocument verantwoorden jeugdhulpaanbieders en de gecertificeerde instellingen de aan hen toevertrouwde middelen.

Voor wat de kwaliteit en professionalisering betreft bevat de Jeugdwet in de artikelen 4.1.1, 4.1.4 en 4.1.5 een afzonderlijke regeling die eveneens losstaat van de beleidsinformatie.

3.3 Het eerdere en nieuwe systeem van beleidsinformatie

3.3.1 Eerdere situatie, cijfermatige overzichten

In de eerdere situatie werden ten behoeve van beleidsinformatie persoonsgegevens vastgelegd door de BJZ, raad voor de kinderbescherming en het NIDOS. Op basis van deze gegevens werden cijfermatige overzichten opgesteld die door de BJZ aan de provincies verstrekt werden. Hetzelfde gold, mutatis mutandis, voor de raad voor de kinderbescherming en het huidige NIDOS. De in Bijlage 2 opgenomen overzichten geven een beeld van de gegevens die eerder door de BJZ vastgelegd worden ten behoeve van de beleidsinformatie.

De kern van de eerdere regeling lag in artikel 20 van het Besluit beleidsinformatie jeugdzorg 2011 en in de uitgebreide Regeling beleidsinformatie 2011.

Uitgangspunt bij de eerdere regeling was dat de BJZ zelf persoonsgegevens over cliënttrajecten vastleggen en dat aan de provincies en het rijk enkel cijfermatige overzichten verstrekt werden. In de toelichting op het eerdere Besluit beleidsinformatie jeugdzorg werd daarover het volgende gesteld:

> 4. Persoonsgegevens
>
> De wet maakt het mogelijk zonder toestemming van degene die het betreft persoonsgegevens, waaronder bijzondere persoonsgegevens te verwerken met het doel beleidsinformatie voor een samenhangend jeugdzorgbeleid te verzamelen. In artikel 45 van de wet wordt daaraan een aantal voorwaarden verbonden. Vooralsnog is het niet noodzakelijk gebleken dat het bureau jeugdzorg of de raad voor de kinderbescherming persoonsgegevens verstrekt voor een samenhangend jeugdzorgbeleid. Wel is het noodzakelijk dat de bureaus jeugdzorg en de raad voor de kinderbescherming persoonsgegevens verzamelen en bewerken tot gegevens waaruit geen personen zijn te identificeren. Het zijn deze niet-identificeerbare gegevens die zij vervolgens verstrekken aan de provincies en de zorgverzekeraars, onderscheidenlijk de provincies en de Minister van Veiligheid en Justitie. In het onderhavige besluit wordt geregeld dat de bureaus jeugdzorg en de raad voor de kinderbescherming bepaalde persoonsgegevens mogen bewerken en zonodig verzamelen met het doel beleidsinformatie te verstrekken.
> Het College bescherming persoonsgegevens (Cbp) heeft zich in haar reactie op het ter consultatie voorgelegde concept van onderhavig besluit bezorgd getoond over het mogelijk verhoogde risico op herleidbaarheid ondanks versleuteling, omdat de focus van de gegevensuitvraag anders dan voorheen is gericht op de wijze waarop de cliënt zich beweegt binnen de provinciale jeugdzorg.

In de eerdere situatie werden gegevens over cliënttrajecten verzameld en gebruikt voor beleidsinformatie. Binnen de cliënttrajecten werden in meer of mindere mate afzonderlijk (gescheiden) van elkaar gegevens verzameld en bewerkt over zorgtrajecten, jeugdbeschermingstrajecten en jeugdreclasseringstrajecten. Bij de eerdere beleidsinformatie was er geen inzicht als er voor een jeugdige meerdere trajecten aanwezig waren. Dit had onder andere tot gevolg dat slechts bij benadering bekend was hoeveel jeugdigen tot de toekomstige Jeugdwet-populatie zouden gaan behoren. De eerdere nadruk op trajecten en het daardoor niet beschikken over een beeld van het aantal trajecten per jeugdige, blijkt bijvoorbeeld uit de hieronder opgenomen tabel 2.1 uit het Rapport *Groeit de jeugdzorg door?* van het Sociaal en Cultureel Planbureau van november 2013.

Tabel 2.1
Overzicht van het beroep[a] op (in aantallen en percentages) en de kosten van jeugdzorg (in procenten en aantallen)

	2010 gebruikers[b]	2010 gebruikers (%)	2009 kosten[c] (%)
jeugd-GGZ	198.000	48	22
jeugd-VB	44.100	11	25
provinciale jeugdzorg	98.400	24	34
jeugdhulp	56.000	57	25
tijdelijk verblijf	9.100	9	19
pleegzorg	20.300	21	17
24-uurs verblijf	13.000	13	39
jeugdbescherming	44.300	14	11
jeugdreclassering	11.900	3	2
JeugdzorgPlus	1.400	0,3	6
totaal	398.000	100	100
totaal aantal jeugdigen in zorg in 2010[b]	262.500		
totale jeugdzorgkosten in 2009, (x 1 mln euro)			3.100

a Zie bijlage A voor de wijze waarop het beroep op de verschillende jeugdzorgvoorzieningen is gedefinieerd.
b Het aantal gebruikers van jeugdzorg is niet hetzelfde als het aantal personen dat een beroep op jeugdzorg doet. Sommige jeugdigen doen namelijk een beroep op meer dan één voorziening. Zij stuwen daarmee het aantal gebruikers op. Op basis van het Onderzoek Jeugd en Opgroeien (OJO'11) weten wij dat 7,5% van de Nederlandse jongeren een beroep op jeugdzorg doet. Nederland kent 3,5 miljoen kinderen. In 2010 deden 262.500 kinderen dus 398.000 keer een beroep op de verschillende jeugdzorgvoorzieningen.
c Zie bijlage B voor de wijze waarop het aandeel van de verschillende jeugdzorgvoorzieningen in het totaal aan jeugdzorgkosten in 2009 is berekend.

Bron: GGZ Nederland/CIZ/Jeugdzorg Nederland/WODC/VWS/CBS/SCP (2011) en NJI

3.3.2 Situatie Jeugdwet, geen cijfermatige overzichten meer

Het eerdere Wjz-systeem voor beleidsinformatie was rigide en administratief lastig. Het was rigide omdat de voor de verschillende partijen (rijk en provincies) aan te leveren gegevens als het ware bij elkaar opgeteld waren in één standaardrapportage met cijfermatige overzichten. Het eerdere systeem was ook administratief nogal bewerkelijk omdat de leveranciers een eigen verzameling aan moesten leggen, cijfermatige overzichten op moesten stellen en aan de provincies moesten verstrekken en de provincies die vervolgens de cijfermatige overzichten aan het rijk verstrekten.
Onder de Wjz kwam de beleidsinformatie daarbij vooral neer op: ‘aantallen over wat er is gebeurt op traject-niveau’. Dat leverde voor de provincies en het rijk echter nauwelijks of geen bruikbare informatie over de werking van het stelsel en doelen van de wetgeving. Benchmarking zoals voorzien was, was met dergelijke cijferoverzichten over trajecten niet uit te voeren, laat staan dat *best practices* opgespoord c.q. ontdekt zouden kunnen worden. Dit tekort van de eerdere opzet voor beleidsinformatie wordt ook, zij het summier, aangeduid in het Evaluatieonderzoek Wet op de jeugdzorg van BMC uit oktober 2009 waar opgemerkt wordt dat er onvoldoende sprake is van betrouwbare informatie over cliëntenstromen (onderdeel 10.6). De latere aanpassing van de beleidsinformatie in 2011 heeft dit tekort niet verholpen.

Voor het nieuwe systeem voor beleidsinformatie is bij de Jeugdwet expliciet een andere opzet gekozen. Geen overall cijfermatige overzichten meer, maar verstrekking van datasets om aan de hand daarvan betekenisvolle beleidsinformatie te genereren. Op administratief gebied is er nadrukkelijk geen getrapte verstrekking aan het rijk meer en is er ook geen specifieke plicht meer voor de leveranciers om voor de verstrekking van informatie eerst een uitgebreide eigen verzameling met beleidsinformatie aan te leggen.

Betekenisvolle beleidsinformatie houdt in dat zicht verkregen wordt op al het jeugdhulpgebruik én dat dit zicht betrekking heeft op unieke jeugdigen. Het is noodzakelijk om inzicht te hebben hoeveel jeugdigen in Nederland er jeugdhulp nodig hebben/gebruiken en welke ontwikkelingen zich daarin voordoen. Alleen dan kan de werking van de Jeugdwet beoordeeld worden en kan beleid gemaakt worden. In de nieuwe situatie is er daarbij niet één loket meer waar al het jeugdhulp gebruik inzichtelijk is of inzichtelijk gemaakt kan worden. Gemeenten zijn weliswaar belast met de algemene uitvoering van de jeugdwet, maar hebben zeker geen inzicht in al het jeugdhulpgebruik. Er is immers de categorie vrij toegankelijke jeugdhulp en er zijn andere verwijzers naar jeugdhulp dan alleen de gemeenten (medici en gecertificeerde instellingen). Daarnaast zijn gemeenten niet of nauwelijks betrokken bij het opleggen van kinderbeschermingsmaatregelen en jeugdreclassering.

Daarnaast bieden gegevens per cliënttraject geen inzicht. Jeugdigen kunnen te maken hebben met diverse vormen van jeugdhulp (en niet te vergeten ook nog eens kinderbescherming en jeugdreclassering) en die kan geboden worden door meerdere jeugdhulpaanbieders. Voor betrouwbare beleidsinformatie is dan ook essentieel dat de gegevens betreffende een

bepaalde jeugdige samengevoegd worden voor het opstellen van beleidsinformatie. In het CBS-scenario worden de gegevens samengevoegd door een specifieke daarmee belaste afdeling van het CBS; het zogenaamde team SET).

Kortom: de eerdere lijsten met door de leveranciers opgestelde cijfermatige overzichten voldeden niet, zeker niet omdat de overzichten enkel betrekking hadden op (losse) trajecten en er daardoor geen enkel inzicht was of een jeugdige meerdere trajecten volgde. Anders gezegd: bij de eerdere Wjz-regeling stonden in de praktijk veeleer de trajecten van de uitvoerders centraal, dan dat de jeugdige en de werking van de wetgeving centraal stonden. En juist het centraal stellen van de jeugdige is één van de belangrijkste doelen van de Jeugdwet. Voor het centraal stellen van de jeugdige en het uitvoeren van de beoogde benchmark, zijn datasets per jeugdige essentieel.

Bevinding t.a.v. het huidige en nieuwe systeem van beleidsinformatie
Bevinding 1: uit de voor de PIA gebruikte informatie blijkt dat de eerdere opzet van beleidsinformatie niet voldeed, zeker niet omdat de eerdere cijfermatige overzichten enkel betrekking hadden op (losse) trajecten, waardoor er geen enkel inzicht was of een jeugdige meerdere trajecten volgde. Bij de eerdere Wjz-regeling stonden in de praktijk veeleer de trajecten van de uitvoerders centraal, dan dat de jeugdige en, in het bijzonder, de werking van de wetgeving centraal stonden. En juist het centraal stellen van de jeugdige is één van de belangrijkste doelen van de Jeugdwet. Voor het centraal stellen van de jeugdige en het uitvoeren van de beoogde benchmark of de doelstellingen van de Jeugdwet bereikt worden, is de nieuwe opzet voor de beleidsinformatie essentieel.

3.4 Het deelproject data en systematiek Beleidsinformatie

De beleidsinformatie behoort tot het deelproject *data en systematiek beleidsinformatie*. Dit is één van de onderdelen van het *Project Beleidsinformatie Stelselherziening Jeugd*. Het Project Beleidsinformatie Stelselherziening Jeugd is een gezamenlijk project van de ministeries van VWS en V&J. Andere deelprojecten zijn:

- Standaarden voor gegevensuitwisseling;
- Justitiële Keteninformatisering (de CORV);
- Eenmalige overdracht cliëntgegevens.

In het *Projectplan Beleidsinformatie Stelselherziening Jeugd* van 8 november 2012 (Projectplan) wordt de kern van het deelproject data en systematiek beleidsinformatie als volgt omschreven (p. 4):

> *Data en systematiek Beleidsinformatie*
>
> Belangrijkste lessen uit de werking van de wet op de jeugdzorg zijn:
>
> - Er moeten zo weinig mogelijk data op een afdoende abstract niveau worden uitgevraagd over unieke cliënten om hun gang in het nieuwe stelsel te kunnen volgen. De uit te vragen data moeten ook aansluiten bij wat professionals registreren.
> - Het getrapt informatie verzamelen (van professionals, naar instelling, naar provincies, naar het rijk) is geen succes is gebleken. Beter is aansluiting te zoeken bij de formules van consultanties [lees: organisaties] die informatie op instellingsniveau verzamelen. Deze zijn het meest succesvol gebleken.
> - Het verzamelen van beleidsinformatie moet worden gescheiden van verantwoordingsinformatie, om te voorkomen dat het zicht op de werkelijkheid wordt versluierd door de belangen van de dataleverancier.
>
> De stelselwijziging leidt tot een nieuwe systeemverantwoordelijkheid van het rijk. Het maakt het nodig informatie te verzamelen die het Rijk een beeld geeft over de werking van het systeem en de gemeenten informatie geeft over de effecten van hun beleid. Daarbij dient te worden voorkomen dat perverse prikkels het beeld van de werkelijkheid versluieren en frustraties hierover leiden tot grote data uitvragen waar geen van de partijen wat mee doet. Het verzamelen van beleidsinformatie dient te gebeuren conform de reikwijdte van bestaande privacy wet- en regelgeving.

In het Projectplan is voorzien in aandacht voor de privacyaspecten bij de verschillende deelprojecten, zoals het deelproject over de eenmalige gegevensoverdracht. Over aandacht voor privacyaspecten wordt op p.2 van het Projectplan vermeld:

> Een belangrijk doel is het vroegtijdig anticiperen op privacyaspecten. Hierdoor wordt tijdig geborgd dat de informatievoorziening en gegevensverwerking op ketenniveau binnen het nieuwe stelsel aan alle privacy eisen voldoet. Juridische borging en privacy worden geborgd in de afzonderlijke deelprojecten.

De uitvoering van een PIA voor de deelprojecten komt ook aan bod. Voor wat een PIA over de beleidsinformatie betreft, vermeld het Projectplan op p. 8 als één van de resultaten:

> a) Afgebakende minimale dataset, met definities en standaarden voor uitwisseling van instelling of gemeente naar een systeem voor dataverzameling, inclusief privacy toets;
> b) Privacy Impact Assessment (PIA) voor de data-uitvragen en beheer van het bestand;

Ook in het Plan van Aanpak voor het deelproject data en systematiek Beleidsinformatie (p. 3) komt de aandacht voor privacy terug.

3.5 De PIA ter uitvoering van het Projectplan, de motie Bergkamp en het regeringsbeleid betreffende een PIA voor de Rijksdienst

Deze PIA geeft uitvoering aan de in het Projectplan voorziene PIA voor het deelproject data en systematiek beleidsinformatie en geeft tevens uitvoering aan de motie Bergkamp van 4 april 2013 over een PIA betreffende de uitwisseling van gegevens over cliënten tussen partijen als provincies, gemeenten en bureau jeugdzorg (TK, 31 839, nr. 279). De PIA is voor de eerste maal aangekondigd in de brief aan de Tweede Kamer van de Staatssecretarissen van VWS en V&J van 13 mei 2013 (TK, 31 839 nr. 290).
De PIA sluit aan bij het advies van het Cbp van 5 maart 2013 (z2013-00048) over de Jeugdwet. Tevens wordt aandacht besteed aan het advies van het Cbp van 15 mei over het ontwerp-Besluit Jeugdwet.
Daarnaast geeft de PIA uitvoering aan het regeringsbeleid dat vanaf 1 september 2013 standaard een PIA dient te worden uitgevoerd bij ontwikkeling van nieuwe wetgeving en beleid waarmee de bouw van nieuwe ICT-systemen of de aanleg van grote databestanden wordt voorzien (zie: TK, 26 643, nr. 282). De PIA omvat daartoe de onderdelen en onderwerpen zoals opgenomen zijn in het *Toetsmodel Privacy Impact Assessment (PIA) Rijksdienst van 24 juni 2013* (Bijlage bij TK, 26 643, nr. 282) .
De PIA geeft ten aanzien van de regeling over beleidsinformatie in het Besluit Jeugdwet tevens uitvoering aan de Motie Franken van 17 mei 2011 over het uitvoeren van een PIA in het kader van wetgeving (EK, 31 051, nr. D).
Voor wat de door het CBS aan te leggen onderzoeksbestand over de Jeugdwet-populatie betreft , geeft de PIA aan de Motie Elissen en Gesthuizen van 13 oktober 2011 over privacy by design en safety by design bij de ontwikkeling van nieuwe ICT-projecten (TK, 26 643, nr. 203).

3.6 Scope PIA

Een PIA toetst, kort gezegd, **óf** de voorziene gegevensverwerking inderdaad doorgang dient te vinden, **welke** gegevensverwerkingen dan noodzakelijk zijn en vervolgens **hoe** deze gegevensverwerkingen plaats mogen vinden. In deze PIA staat als eerste een risicobeoordeling van een drietal scenario's voor beleidsinformatie centraal (Deel III). Vervolgens wordt nader ingegaan op de meer compliance-achtige aspecten van het minst risicovolle CBS-scenario (Deel IV). Daarbij bevat de PIA zowel wetgevingsaspecten (de regeling over de beleidsinformatie in de Jeugdwet en het Besluit Jeugdwet en de CBS-wetgeving) als het gebruik van ICT-systemen door het CBS voor het samenstellen van statistieken.

Uit de doelen en reikwijdte van het deelproject data en systematiek beleidsinformatie vloeit voort dat de beleidsinformatie AMHK niet tot het onderwerp (de scope) van deze PIA behoort. In die zin is deze PIA beperkt tot de regeling over beleidsinformatie zoals opgenomen is in de artikelen 7.5.1 tot en met 7.5.4 van het Besluit Jeugdwet en het Informatieprotocol Beleidsinformatie Jeugd in Bijlage 2 bij de Regeling Jeugdwet.

4 De Privacy-significantie van de Jeugdwet en de beleidsinformatie

4.1 De beoordeling van de beleidsinformatie als onderdeel van de Jeugdwet

De verwerking van persoonsgegevens bij de Jeugdwet en bij de beleidsinformatie vereist aandacht. Er zijn risico's aan verbonden.

Bij beleidsinformatie gaat het in alle gevallen om gegevens die eerder door jeugdhulpaanbieders en gecertificeerde instellingen voor een ander doel verzameld zijn. Daarbij rusten er op de eerder verzamelde gegevens geheimhoudingsplichten. Bij jeugdhulpaanbieders en gecertificeerde instellingen op grond van artikel 7.3.11, lid 1, van de Jeugdwet zelfs strenge geheimhoudingsbepalingen. Voor de beleidsinformatie zijn ook, zij het zeer beperkt, bijzondere gegevens nodig zoals gegevens betreffende de gezondheid en strafrechtelijke gegevens. Weliswaar gaat het zeker niet om inhoudelijke medische gegevens of om inhoudelijke gegevens betreffende de strafbare feiten waarbij jeugdreclassering is opgelegd, maar ook het enkel feit dat bijvoorbeeld een medicus de verwijzer naar jeugdhulp is of het enkele feit dat jeugdreclassering opgelegd is, geven al informatie die duiden op bijzondere gegevens als bedoeld in artikel 16 van de Wbp. Daarnaast is het gebruik van het BSN in de verzamelfase voorzien. Verder bestaat het risico dat men bij op het eerste zicht "beperkte en gepseudonimiseerde" datasets soms toch wat minder alert is op een zorgvuldige en veilige behandeling daarvan. Ook het Cbp merkte in het advies van 5 maart 2013 (z2013-00048) over de Jeugdwet op dat het risico bestaat dat niet alle betrokken partijen maatregelen nemen om bovenstaande risico's voldoende te ondervangen.

De mate waarin deze vier aspecten bij de beleidsinformatie een rol spelen, is in grote mate afhankelijk van de privacy-gevoeligheid van de Jeugdwet als geheel en de werkzaamheden van jeugdhulpaanbieders en gecertificeerde instellingen. Om die reden wordt hieronder ingegaan op de privacy-significantie van de Jeugdwet als geheel (en niet enkel die van de gegevens voor beleidsinformatie).

De Privacy-significantie is de basis op grond waarvan de omvang en diepgang van de PIA kan worden bepaald. Daarnaast geeft de privacy-significatie aan welke onderwerpen en aspecten bij de (voorziene) gegevensverwerking met name van belang zijn en aandacht vragen. Tevens geeft de significatie aan hoeveel belang bij de gegevensverwerking gehecht dient te worden aan privacy en privacyregelgeving. De insteek is: *is er iets bijzonders aan de hand in verband met privacy en gegevensverwerking en wat zijn dan de bijzonderheden?*

De privacy-significatie van het onderwerp van de PIA is vastgesteld aan de hand van een aantal algemene vragen in verband met privacy en privacy aantasting, bedrijfsvoering en andere algemene aspecten over de waardering van de context en de algemene aspecten van de gegevensverwerking. De uitkomst is een algemene indicatie op basis waarvan de omvang en diepgang van de PIA kan worden bepaald. Daarnaast geeft de privacy-significatie aan welke onderwerpen en aspecten bij de (voorziene) gegevensverwerking met name van belang zijn en aandacht vragen. Tevens geeft de significatie aan hoeveel belang aan de gegevensverwerking

gehecht dient te worden aan privacy en privacyregelgeving (hoe bijzonder en gevoelig is de voorgenomen gegevensverwerking).
Bij de algemene vragen gaat het om een maatschappelijke, organisatorische en algemene juridische invalshoek De insteek is: *is er iets bijzonders aan de hand in verband met privacy en gegevensverwerking en wat zijn dan de bijzonderheden?*

Het gaat bij de algemene vragen om een inschatting ten aanzien van onderwerpen die enerzijds de context en anderzijds de algemene kenmerken van de gegevensverwerking betreffen. De vragen zijn:

Bij de waardering van de context:

1. De verwachte mate van impact op privacyaspecten
2. De relevantie ten opzichte van de bedrijfsvoering en het bedrijfs-/organisatiebelang.
3. De algemene en maatschappelijke rechtvaardiging om een inbreuk te rechtvaardigen
4. De beheersbaarheid van privacy risico's bij de uitvoering van taken en werkzaamheden.
5. De (on)zekerheid of het wettelijk kader wel toereikend is

Bij de waardering van de algemene aspecten van de gegevensverwerking

6. De aard van de gebruikte gegevens (met name privacygevoelige gegevens)
7. De omvang van de gegevensverzameling
8. De omgeving waarbinnen de gegevens worden verwerkt
9. Uitwisselingen, verrijkingen, verbanden en andere koppelingen met verwerkingen
10. De hoeveelheid betrokken partijen

Bevinding over de Privacy-significantie Jeugdwet als geheel
Kortom: de Jeugdwet is een wet met veel gegevensverwerkingen die nadrukkelijk aandacht vragen. Dit betekent dat er bij het hergebruik van persoonsgegevens voor beleidsinformatie zeker geen 'risicoloos' hergebruik is. Gelet op de privacy-significatie van de Jeugdwet als geheel, wordt in deze PIA in Deel III nadrukkelijk ingegaan op de beoordeling van een aantal mogelijke scenario's met als uitgangspunt dat het minst risicovolle scenario de voorkeur verdient.

4.2 De waardering van de context

1. *De verwachte mate van impact op privacyaspecten*

Lichte impact	Gemiddelde impact	Zware Impact

Toelichting: Ter uitvoering van de Jeugdwet worden veel gevoelige en veel indringende gegevens verwerkt. Niet alleen over de jeugdige zelf, maar ook over zijn familie en omgeving. Er is onmiskenbaar sprake van inbreuk op meerdere grondrechten..

2. *De relevantie ten opzichte van de bedrijfsvoering en het bedrijfs-/organisatiebelang.*

Lichte impact	Gemiddelde impact	Zware Impact

Toelichting: Informatieverwerking is in alle gevallen essentieel voor de goede werking en uitvoering van de Jeugdwet. Applicaties bij gemeenten, hulpaanbieders en een specifieke infrastructuur voor communicatie tussen de ketenpartijen en gegevensverwerking voor beleidsdoeleinden en sturing spelen alle een rol en zijn nauw met elkaar verweven. Daarnaast is beleidsinformatie essentieel om de werking van het stelsel te kunnen volgen.

3. *De algemene en maatschappelijke rechtvaardiging om een inbreuk te rechtvaardigen*

Lichte impact t.a.v. de primaire taken en doelen	Gemiddelde impact	Zware Impact t.a.v. de omvang en indringendheid van de gegevens

Toelichting: De taken van de ketenpartners zijn in wetgeving vastgelegd c.q. zullen in wetgeving vastgelegd worden en de taken staan in algemene zin niet ter discussie. Er wordt een groot belang gehecht aan jeugdhulp en de Jeugdwet. Vanuit het oogpunt van rechtvaardiging van de taken en werkzaamheden is er sprake van slechts een lichte impact.

Het is echter wel een issue dat er sprake is een grote hoeveelheid en indringendheid van de gegevens die verwerkt worden.

4. *De beheersbaarheid van privacy-risico's bij de uitvoering van taken en werkzaamheden.*

Lichte impact	Gemiddelde impact	Zware Impact

Toelichting: Vanuit de ketenpartners zelf bezien en het werkproces van de afzonderlijke ketenpartners heeft gegevensverwerking op termijn een lichte impact. Het behoort tot de reguliere uitvoering van de taken en werkzaamheden

5. *De (on)zekerheid of het wettelijk kader wel toereikend is.*

Lichte impact	Gemiddelde impact	Zware Impact

Toelichting: De taken en werkzaamheden van de ketenpartners worden in wetgeving vastgelegd. Daarbij gaat het vooral om reeds bestaande taken en werkzaamheden die door anderen dan nu uitgevoerd zullen worden. In die zin zal er bij het verwerken van gegevens veel hetzelfde blijven. Kenmerkend is echter wel een "overgang" van de 15 bureaus jeugdzorg naar de gemeenten voor wat de toeleiding tot jeugdhulp betreft. Daarbij is er voor het gebruik van gegevens ten behoeve van beleidsinformatie een wettelijke regeling vereist.

4.3 De waardering van de algemene aspecten van de gegevensverwerking

6. *De aard van de gebruikte gegevens (met name privacygevoelige gegevens)*

Lichte impact	Gemiddelde impact	Zware Impact

Toelichting: Het gaat bij de gehele Jeugdwet om zeer veel gevoelige gegevens die een indringend beeld geven van de jeugdige en zijn omgeving. Dat het bij beleidsinformatie enkel om zeer beperkte en geen inhoudelijk gevoelige gegevens gaat, maakt dit niet anders.

7. *De omvang van de gegevensverzameling*

Lichte impact	Gemiddelde impact	Zware Impact

Toelichting: Bij de gegevens die in 2014 door het CBS ontvangen werden ging het per domein om gegevens over de volgende aantallen jeugdigen: AWBZ-domein 81.000, Zvw-domein 267.000 en Wjz-domein 103.000. Omdat er in bepaalde gevallen sprake is van overlap, gaat het in totaal om zo'n 300.000 jeugdigen. Naar verwachting zullen vanaf 2015 jaarlijks over ongeveer 300.000 jeugdigen gegevens verwerkt worden. In absolute zin is dit wellicht vrij beperkt aantal (afgezet tegen de gehele bevolking). Het gaat daarbij echter wel om de gehele Jeugdwet-populatie. Dit laatste leidt tot een zware impact.

8. *De omgeving waarbinnen de gegevens worden verwerkt*

Lichte impact	Gemiddelde impact	Zware Impact

Toelichting: De gegevens die ter uitvoering van de Jeugdwet verwerkt worden zullen in vele verschillende systemen verwerkt worden. Daarbij gaat het om ketenpartners met vele verschillende gemeenten en een aantal centrale componenten. In die zin is er een zeer lastig te beheersen omgeving. Ook bij beleidsinformatie bestaat het risico dat alle gemeenten een eigen gegevensverzameling aan (dienen te) leggen.

9. *Uitwisselingen, verrijkingen, verbanden en overige koppelingen met gegevensverwerkingen*

Lichte impact	Gemiddelde impact t.a.v. de reguliere werkzaamheden	Zware Impact t.a.v. landelijke gegevensverwerkingen

Toelichting:
Het uitgangspunt is een brede uitwisseling (lees: beschikbaarheid) van gegevens tussen de ketenpartners. Deze uitwisseling vloeit direct voort uit de taken en werkzaamheden van de ketenpartners (toeleiding en hulpverlening).
Daarnaast is er landelijke verwerking van gegevens voor beleidsdoeleinden en sturing.

Bij het eventueel ontstaan van vele gegevensbestanden t.b.v. beleidsinformatie bestaat het risico dat die bestanden ‘een eigen dynamiek’ kunnen ontwikkelen, waarbij gegevens ook voor andere doeleinden gebruikt (kunnen) worden.

10. *De hoeveelheid betrokken partijen*

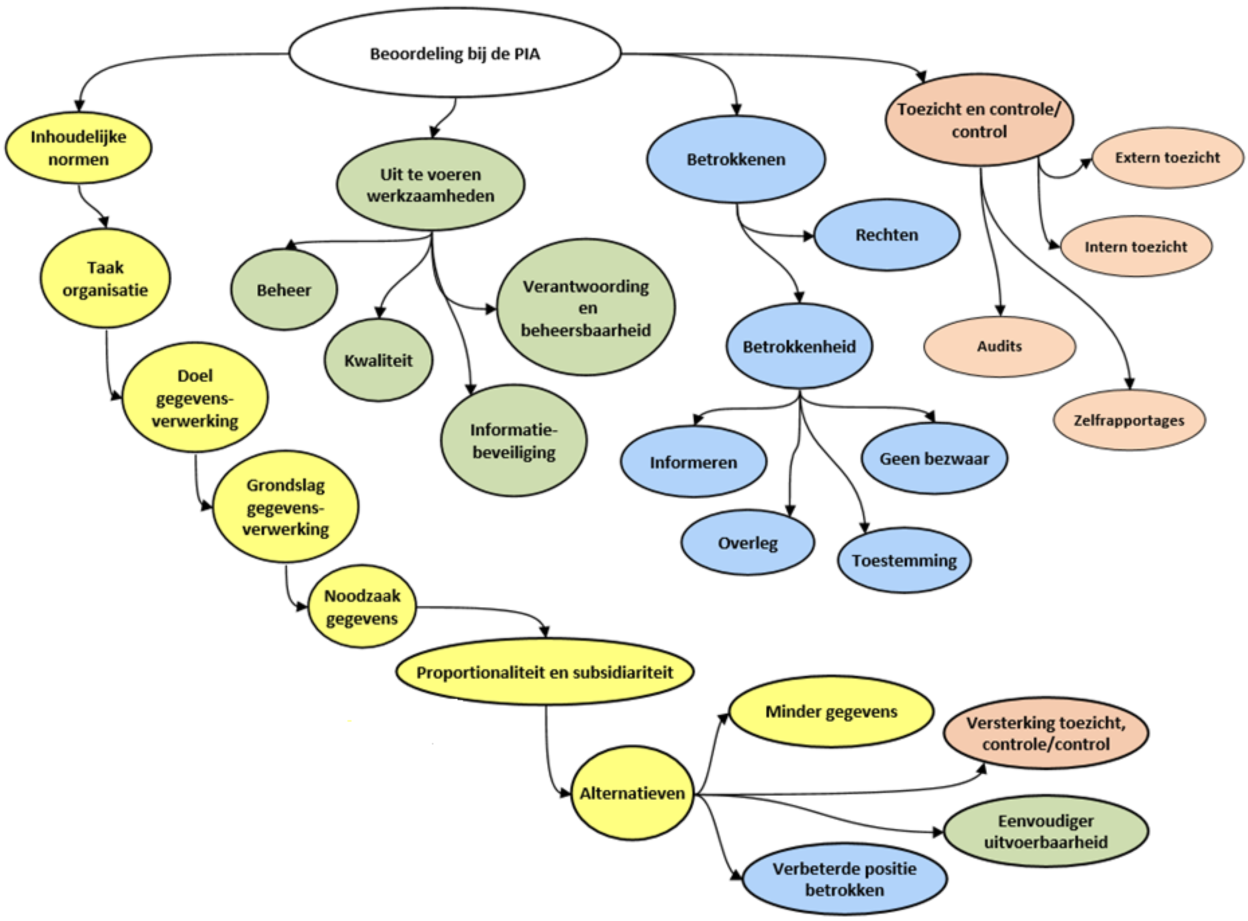
Lichte impact	Gemiddelde impact	Zware Impact

Toelichting: Bij de uitvoering van de Jeugdwet zijn vele partijen betrokken. Het gaat alleen al om ongeveer 393 gemeenten die in beginsel ieder ‘eigen’ jeugdhulpaanbieders kunnen inschakelen. Daarnaast zijn er de jeugdhulpaanbieders, waaronder vele beroepsbeoefenaren en de gecertificeerde instellingen. Voor wat de beleidsinformatie betreft, gaat het om een groot aantal leveranciers van datasets ten behoeve van beleidsinformatie. Naar verwachting gaat het om zo’n 20 tot 25 gecertificeerde instellingen en enige honderden jeugdhulpaanbieders, waaronder individuele beroepsbeoefenaren).

5 De vier aspecten bij de PIA-beoordeling

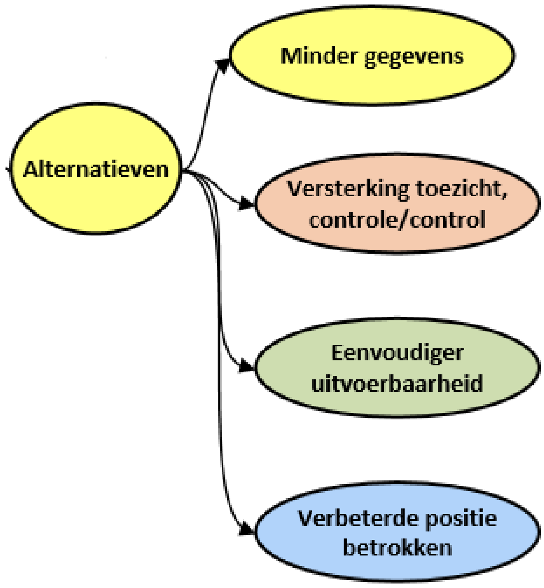
5.1 Overzicht

Bij een PIA met een beoordeling óf de voorziene gegevensverwerking inderdaad doorgang dient te vinden, welke gegevensverwerkingen dan noodzakelijk zijn en vervolgens hoe deze gegevensverwerkingen plaats mogen vinden, gaat het zowel om de risico's, als over de inhoudelijke normen en de beheersmatige aspecten. Ook dient aandacht besteed te worden aan de positie van betrokkenen (jeugdigen en ouders) en aan toezicht op en controle van de gegevensverwerking. Deze vier onderwerpen en hun verschillende aspecten zijn hieronder weergegeven.

5.2 Privacy risico's bij de beleidsinformatie

De risico's staan centraal in Deel III. Daarin komen de mogelijke alternatieve scenario's voor het verwerken van gegevens ten behoeve van beleidsinformatie aan de orde.

Uitgangspunt bij de PIA is het scenario met de minste risico's. Uiteraard dient het bij een afweging tussen scenario's te gaan om scenario's die ook bruikbare beleidsinformatie op kunnen leveren.

Bij de risicobeoordeling van de verschillende scenario's als alternatieven staan de elementen van 'minder gegevens', 'toezicht', 'uitvoerbaarheid' en de 'positie van betrokkenen' centraal. In het overzicht hieronder is aangegeven welke aspecten daarbij onderdeel zijn van de risicobeoordeling en afweging tussen de alternatieven.

Minder gegevens	Uitvoerbaarheid	Toezicht	Betrokkenen
- Omvang datasets	- Het verzamelen van gegevens door de leveranciers van beleidsinformatie	- Functionaris voor de gegevensbescherming	- Waarborgen tegen gebruik dat de betrokkenen individueel raakt
- Verspreiding datasets	- Het verstrekken van gegevens door de leveranciers van beleidsinformatie	- Audits en self-assessments	- Rechten van betrokken
	- De routering van de verstrekte gegevens naar de ontvanger of ontvangers		
	- De vastlegging van gegevens door de ontvanger of de ontvangers		
	- Het gebruik van de vastgelegde gegevens		
	- Informatiebeveiliging		

5.3 Privacy risico's bij nummers

In de regeling voor de beleidsinformatie, en in de CBS-wetgeving, is voorzien dat bij de verstrekking van gegevens gebruik gemaakt wordt van het BSN. Om die reden wordt hieronder specifiek aandacht besteed aan de privacy risico's van nummers. Om de privacy risico's van nummers te duiden, worden drie typen nummers onderscheiden:

a. algemene nummers (bijvoorbeeld het BSN),
b. sectorale nummers (bijvoorbeeld het onderwijsnummer voor leerlingen die geen BSN hebben),
c. lokale nummers (bijvoorbeeld een klantnummer of een personeelsnummer).

Hét privacy risico van nummers is de mogelijkheid om eenvoudig gegevens over een persoon terug te kunnen vinden in verschillende bestanden en om eenvoudig gegevens uit verschillende bestanden te kunnen 'koppelen' en te kunnen samenvoegen. Deze koppelings- en samenvoegpotentie is van oudsher het privacy risico's bij nummers. Uiteraard hangt dit risico af van de mate waarin een bepaald nummer bij verschillende organisaties en in

verschillende bestanden gebruikt wordt. Een specifiek klantnummer van één enkel bedrijf heeft het risico niet of nauwelijks. Het is ook vanwege het ontbreken van het risico bij dergelijke specifiek nummers voor één enkel bestand of voor één enkele verantwoordelijke waarom dergelijke nummers (mits ze informatieloos zijn) gebruikt kunnen worden bij gegevensverwerkingen die in het Vrijstellingsbesluit Wbp van melding vrijgesteld zijn.
Een algemeen nummer, zoals het BSN met het brede verplichte gebruik daarvan binnen de overheid, zorg en onderwijs leidt juist weer wel tot het koppelingsrisico.
Het is dit koppelingsrisico van algemene nummers waarom de Wbp (in navolging van de Europese Privacyrichtlijn) in artikel 24 specifieke regels geeft over het gebruik van dergelijke algemene bij wet voorgeschreven persoonsnummers. Daarbij worden deze algemene persoonsnummers aangemerkt als bijzondere gegevens. Ook artikel 31 Wbp over het voorafgaand onderzoek is een bepaling in het licht van dit koppelingsrisico als eerder lokale nummers gebruikt worden voor andere doelen en om gegevens uit te wisselen met andere partijen.

Naast de algemene bij wet toegekende persoonsnummers, worden ook de 'gevoelige gegevens' data van artikel 16 Wbp aangemerkt als bijzondere persoonsgegevens. De redenen om van gevoelige gegevens te spreken zijn verbonden met de inhoud en de inhoudelijke betekenis van de gegevens zelf. Bij de gegevens die als gevoelige gegevens opgesomd worden in artikel 16 Wbp speelt het risico van stigmatisering of discriminatie juist een rol.

Bovenstaande geeft aan dat er zeer verschillende redenen zijn om aan de ene kant de gevoelige gegevens en aan de andere kant algemene persoonsnummers aan te merken als bijzondere gegevens.

In de discussie over het gebruik van nummers en ook in de regeling van het Vrijstellingsbesluit Wbp speelt de 'informatieloosheid' van een nummer een rol. De algemene norm is dat nummers geen inhoudelijke informatie zouden dienen te bevatten zoals bijvoorbeeld de geboortedatum (voorheen was de geboortedatum vaak onderdeel van bijvoorbeeld personeelsnummers). Het is duidelijk dat inhoudelijke informatie in een nummer zelf het koppelingsrisico vergroot. Gegevens over een bepaalde persoon kunnen dan niet enkel gekoppeld worden met gegevens in andere bestanden waar hetzelfde nummer gebruikt wordt, maar kunnen ook (nog eens) gekoppeld worden met gegevensbestanden die weliswaar niet hetzelfde nummer bevatten, maar wel dezelfde gegevens als de 'inhoud' van het nummer. Het zou echter een groot misverstand zijn om vanwege het feit dat een nummer informatieloos is, te concluderen dat daardoor (die informatieloosheid) aan dat nummer geen (extra) privacy risico's meer verbonden zijn. Immers, het koppelingsrisico is bij informatieloze nummers is nog steeds en volop aanwezig. Het koppelingsrisico houdt immers direct verband met het feit dat een nummer gebruikt wordt en is niet afhankelijk van hoe het nummer dan precies is opgebouwd c.q. de inhoud van het nummer. Wat sterk gezegd, zou men zelfs kunnen stellen dat het argument dat een nummer informatieloos is weliswaar een aspect van dataminimalisatie betreft, maar geen enkel (of nauwelijks) gewicht in de schaal legt t.a.v. het aan nummers inherent verbonden koppelingsrisico. Anders gezegd: het argument over informatieloosheid van nummers ziet meer op de privacy discussie over gevoelige gegevens van artikel 16 Wbp en hun stigmatiseringsrisico, dan dat het betrekking heeft op het

koppelingsrisico van nummers. In die zin lijkt de informatieloosheid als argument dat er bij nummers geen privacyprobleem (meer) is, een argument 'op de verkeerde plaats'.

Het bovenstaande geldt, mutatis mutandis, ook als in plaats van bijvoorbeeld een algemeen nummer zoals het BSN, pseudo-identiteiten toegekend worden om het BSN "onzichtbaar" te maken c.q. te versleutelen. Ook daarbij kan het gaan om pseudo-identiteiten met een algemeen gebruik (alhoewel dit niet direct voor de hand lijkt te liggen), pseudo-identiteiten voor een bepaalde sector of een lokale pseudo-identiteit voor een specifieke organisatie. [1]

[1] Zo heeft het nieuw te ontwikkelen stelsel voor elektronische identiteit (eID-stelsel), als opvolger van het huidige DigiD, onder andere als uitgangspunt het toe kunnen kennen van verschillende pseudo-id's. Zie bijvoorbeeld http://www.logius.nl/actueel/item/titel/eid-stelsel-maakt-digitale-identificatie-veilig-en-makkelijk/

6 Persoonsgegevens, datasets en bestanden

6.1 Definitie Persoonsgegevens

Vaak wordt bedoeld of onbedoeld aangenomen dat vooral of enkel gegevens die een bepaalde persoon direct identificeren, persoonsgegevens zijn. De invulling van het begrip persoonsgegeven maakt echter dat vele gegevens al snel als persoonsgegevens moeten worden aangemerkt.
Het is bij persoonsgegevens niet de vraag of een bepaald gegeven op zich een persoonsgegeven is, maar ook en meestal is het de vraag of een set van gegevens samen bezien persoonsgegevens opleveren. Kort gezegd is er vaak al sprake van persoonsgegevens volgens de privacywetgeving op een moment dat de persoon zelf nog niet bekend is, maar wel te achterhalen is wie de persoon zou zijn.
Zo zal er in het algemeen bij de omschrijving van “de bezitter van de rode sportauto” niet snel sprake zijn van persoonsgegevens. Maar als deze omschrijving bijvoorbeeld in een bericht zou staan over een voorval in een klein dorpje waar uitgerekend alleen de enige bakker een rode sportauto heeft, dan zal iedereen uit het dorp wel weten wie bedoeld wordt. Ook bij bijvoorbeeld de omschrijving “de huidige staatssecretaris van VWS” zullen velen weten welke persoon op een bepaald moment bedoeld wordt. Ook bij die omschrijving gaat het volgens de privacy-definitie om persoonsgegevens.

6.1.1 Definities in wet en regelgeving

Een ruime definitie van het begrip persoonsgegeven wordt op internationaal terrein gegeven in zowel artikel 2, onder a, van het Databeschermingsverdrag als in artikel 2, onder a, van de EU Privacyrichtlijn.

Databeschermingsverdrag
Het databeschermingsverdrag spreekt in artikel 2, onder a over: ‘personal data’ means any information relating to an identified or identifiable individual (‘data subject’).

EU Algemene Privacyrichtlijn
De Europese Algemene Privacyrichtlijn spreekt in artikel 2, onder a over: "persoonsgegevens", iedere informatie betreffende een geïdentificeerde of identificeerbare natuurlijke persoon, hierna "betrokkene" te noemen; als identificeerbaar wordt beschouwd een persoon die direct of indirect kan worden geïdentificeerd, met name aan de hand van een identificatienummer of van een of meer specifieke elementen die kenmerkend zijn voor zijn of haar fysieke, fysiologische, psychische, economische, culturele of sociale identiteit.

De Wet bescherming persoonsgegevens
De Wet bescherming persoonsgegevens spreekt in artikel 1, onder a, over: 'elk gegeven betreffende een geïdentificeerde of identificeerbare natuurlijke persoon.'

6.1.2 De elementen 'Relating to / betreffende' en 'identified or identifiable / geïdentificeerde of identificeerbare'

Bij persoonsgegevens gaat het volgens de genoemde definities om ‘iedere informatie betreffende een geïdentificeerde of identificeerbare natuurlijke persoon’ De twee elementen 'iedere informatie betreffende' en 'geïdentificeerd of identificeerbare' staan hierbij centraal.

6.1.2.1 'Betreffende'

Bij de formulering 'iedere informatie betreffende' wordt bedoeld dat het om alle gegevens gaat die omtrent een bepaalde persoon informatie kunnen verschaffen. In veel gevallen, zoals bij gegevens over eigenschappen, opvattingen of gedragingen, zal dit duidelijk zijn. In andere gevallen zal onder omstandigheden de context waarin het gegeven wordt vastgelegd en gebruikt bepalend zijn. Van belang is dan of het gegeven bepalend kan zijn voor de wijze waarop de betrokken persoon in het maatschappelijk verkeer wordt beoordeeld of behandeld. Anders gezegd: het gaat over de wijze waarop de betrokkene aan het maatschappelijk leven deelneemt. Zo kunnen gegevens over een onderneming of over uitgaande telefoongesprekken persoonsgegeven zijn. Ook telefoonnummers en kentekens van auto's of soms zelfs perceelnummers kunnen persoonsgegeven zijn.

6.1.2.1 'Geïdentificeerde of identificeerbare'

Bij 'geïdentificeerde of identificeerbare' natuurlijke persoon speelt vooral de vraag of de identiteit van de persoon redelijkerwijs, zonder onevenredige inspanning, vastgesteld kan worden. Twee factoren zijn hierbij vooral van belang:
1. de aard van de gegevens; en,
2. de mogelijkheden om de identificatie tot stand te brengen.

De aard van de gegevens
Een persoon is identificeerbaar indien sprake is van gegevens die alleen of in combinatie met andere gegevens, zo kenmerkend zijn voor een bepaalde persoon dat deze aan de hand daarvan kan worden geïdentificeerd. Niet ieder gegeven zal echter in dezelfde mate bijdragen tot de mogelijke identificering van een persoon. In dit kader kan een onderscheid worden gemaakt tussen direct en indirect identificerende gegevens.

Van direct identificerende gegevens is sprake wanneer gegevens betrekking hebben op een persoon waarvan de identiteit zonder veel omwegen eenduidig vast te stellen is. Voorbeelden zijn de gegevens-set van naam, adres en geboortedatum, die in combinatie met elkaar dermate uniek zijn voor een bepaalde persoon dat deze kan worden geïdentificeerd. Er zijn ook gegevens die zodanig uniek zijn dat ze direct identificerend zijn, zoals het BSN.

Bij indirect identificerende gegevens kunnen de gegevens (de set van gegevens) weliswaar niet rechtstreeks, maar wel via nadere stappen in verband gebracht worden met een bepaalde persoon. Zij kunnen, alhoewel er geen direct identificerende gegevens zijn, door combinatie met andere gegevens weer worden teruggebracht tot een bepaalde persoon. Bij indirect

identificerende gegevens kan een onderscheid worden gemaakt tussen gegevens met een hoog onderscheidend karakter, zoals een datum, leeftijd, woonplaats en beroep en gegevens met een laag onderscheidend karakter, zoals leeftijdsklasse, woonregio en beroepsklasse. Het onderscheidend vermogen van dergelijke (combinaties van) gegevens is echter vooral afhankelijk van de context waarbinnen ze worden gebruikt. Ze zijn bijvoorbeeld afhankelijk van de omvang van de bevolkingsgroep waarop de gegevensverwerking betrekking heeft.

Vanwege de identificeerbaarheid van indirect identificerende gegevens, is het verwijderen van enkel de direct identificerende kenmerken op zichzelf geen voldoende garantie dat er geen sprake meer is van persoonsgegevens. Door middel van spontane herkenning, vergelijking van gegevens en/of koppeling aan gegevens uit andere bron, kan soms zonder bijzonder veel inspanning, identificatie tot stand worden gebracht.

De mogelijkheden om identificatie tot stand te brengen
Naast de aard van de gegevens moeten de mogelijkheden om identificatie tot stand te brengen worden meegewogen bij de vraag of sprake is van persoonsgegevens. Bij de afweging is een absolute maatstaf niet aan de orde: gekeken moet worden naar alle middelen waarvan mag worden aangenomen dat zij redelijkerwijs door de verantwoordelijke dan wel enig ander persoon zijn in te zetten om die persoon te identificeren.

6.2 Identificeerbaarheid

De Memorie van Toelichting bij de Wet bescherming persoonsgegevens (TK 25 892, nr. 3) bevat een aantal specifieke opmerkingen ten aanzien van het anonimiseren van gegevens (lees: de gegevensset ontdoen van direct identificerende gegevens en soms ook het weglaten van enkele indirect identificerende gegevens, in combinatie met aanvullende maatregelen zoals een geheimhoudingsplicht. De passage op p. 49-50 luidt:

> Een gegeven is geen persoonsgegeven indien doeltreffende maatregelen zijn getroffen waardoor een daadwerkelijke identificatie van individuele natuurlijke personen redelijkerwijs wordt uitgesloten. Deze maatregelen kunnen bijvoorbeeld zijn gegevenscodering in combinatie met nadere bewerkingen of bijzondere besluitvormingsprocedures. Een verantwoordelijke kan bij voorbeeld gegevens ontdoen van de direct identificerende gegevens en deze onderbrengen bij een derde dan wel een derde de sleutel geven die toegang geeft tot deze gegevens. De vraag of in een dergelijk geval al dan niet gesproken kan worden van persoonsgegevens is afhankelijk van de mate waarin medewerking van de betrokken derde verwacht mag worden. Indien bijvoorbeeld degene die de code heeft opgesteld is onderworpen aan een geheimhoudingsplicht die naar uit de praktijk is gebleken daadwerkelijk wordt gehandhaafd, kan in de regel ervan worden uitgegaan dat er onvoldoende feitelijke mogelijkheden zijn tot daadwerkelijke identificatie. Is de code echter zonder veel moeite of met eenvoudige omzeiling van waarborgen te verkrijgen door de verantwoordelijke, dan is er sprake van identificeerbaarheid en dus van persoonsgegevens in de zin van het wetsvoorstel. De feitelijke situatie, niet de

juridische constructie, is bepalend voor de toepasselijkheid van het wetsvoorstel.

6.3 Drie typen datasets

Gebaseerd op de definitie van persoonsgegevens, kunnen drie categorieën van datasets onderscheiden worden.[2] Bij een dataset gaat het om verschillende gegevens over dezelfde persoon. Deze drie categorieën datasets spelen in deze PIA een belangrijke rol.

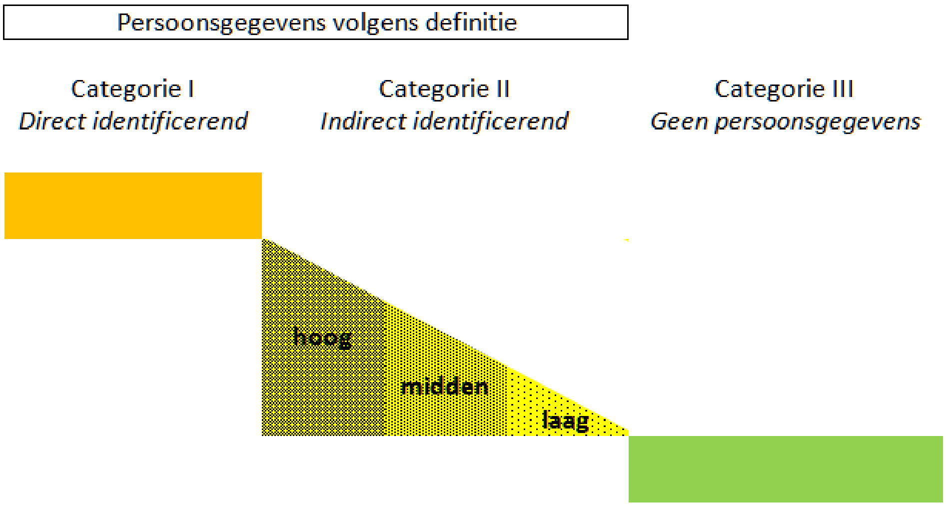
Categorie I datasets zijn de datasets waarin direct identificerende gegevens opgenomen zijn (bijv. het BSN of een combinatie van naam, geboortedatum en adres). De set zelf zijn (al) persoonsgegevens omdat de persoon in de dataset zelf ook geïdentificeerd is.

Categorie II datasets zijn de datasets waarin geen direct-identificerende gegevens zijn opgenomen of waaruit de direct identificerende gegevens verwijderd zijn. Soms zijn de direct identificerende gegevens vervangen door een "pseudo-identiteit". Door de combinatie van gegevens in de dataset is het echter nog wel mogelijk om de identiteit, bijvoorbeeld door de combinatie met andere gegevens of het “kraken” van de pseudo-identiteit, te achterhalen. Er is nog steeds sprake van persoonsgegevens, waarbij de persoon identificeerbaar is. Daarbij wordt dan gesproken over een dataset met indirect identificerende gegevens. De mate waarin de indirect identificerende gegevens de persoon identificeerbaar maken, kan daarbij sterk verschillen. Dit hangt geheel af van de gedetailleerdheid van de gegevens en ook over welke bestanden een organisatie beschikt om te gebruiken bij het alsnog identificeren van gegevens.

Categorie III datasets zijn de datasets die niet meer tot een persoon te herleiden zijn, ook niet met gebruik van andere bestanden of door het “kraken” van de pseudo-identiteit. Dit betekent dat bij dergelijke bestanden er twee keer en onafhankelijk van elkaar pseudo-identiteiten gemaakt worden en dat de gegevens die overblijven niet meer zo gedetailleerd mogen zijn dat identificeren toch nog mogelijk is. Bij deze sets is er geen sprake meer zijn van indirect identificerende gegevens en geen sprake van persoonsgegevens.

De drie categorieën van datasets zijn hieronder weergegevens. Bij de categorie II datasets met indirect identificerende gegevens is een verdeling gemaakt in ‘hoge’ identificeerbaarheid, ‘midden’ identificeerbaarheid en ‘lage’ identificeerbaarheid. In welke mate er sprake is van identificeerbaarheid hangt bij categorie II datasets altijd af van de omstandigheden (inhoud dataset en wie beschikt of kan beschikken over de dataset).

[2] De indeling is mede gebaseerd op het rapport "Privacy-wetgeving en het gebruik van persoonsgegevens voor wetenschappelijke doeleinden" van de Commissie Kordes uit 1997. In het rapport (bijlage 5) worden verschillende soorten bestanden onderscheiden (categorie I, II en III).

In de praktijk is het vaak vrij eenvoudig om van een categorie I dataset een categorie II dataset te maken. Het is echter zeer lastig om de dataset ‘eventjes’ om te zetten in een categorie III dataset waarbij er in het geheel geen sprake meer is van persoonsgegevens.

Bevindingen t.a.v. de verschillende typen datasets die onderscheiden kunnen worden

Bevinding 2: bij de vraag of er sprake is van persoonsgegevens volgens de privacywetgeving, kunnen drie categorieën van datasets onderscheiden worden. Bij een dataset gaat het om verschillende gegevens over dezelfde persoon.

Categorie I datasets zijn de datasets waarin direct identificerende gegevens opgenomen zijn (bijv. het BSN of een combinatie van naam, geboortedatum en adres). De set zelf zijn (al) persoonsgegevens omdat de persoon in de dataset zelf ook geïdentificeerd is.

Categorie II datasets zijn de datasets waarin geen direct-identificerende gegevens zijn opgenomen of waaruit de direct identificerende gegevens verwijderd zijn. Soms zijn de direct identificerende gegevens vervangen door een "pseudo-identiteit". Door de combinatie van gegevens in de dataset is het echter nog wel mogelijk om de identiteit, bijvoorbeeld door de combinatie met andere gegevens of het “kraken” van de pseudo-identiteit, te achterhalen. Er is nog steeds sprake van persoonsgegevens, waarbij de persoon identificeerbaar is. Daarbij wordt dan gesproken over een dataset met indirect identificerende gegevens. De mate waarin de indirect identificerende gegevens de persoon identificeerbaar maken, kan daarbij sterk verschillen. Dit hangt geheel af van de gedetailleerdheid van de gegevens en ook over welke bestanden een organisatie beschikt om te gebruiken bij het alsnog identificeren van gegevens en geen sprake van persoonsgegevens.

Categorie III datasets zijn de datasets die niet meer tot een persoon te herleiden zijn, ook niet met gebruik van andere bestanden of door het "kraken" van de pseudo-identiteit. Dit betekent dat bij dergelijke bestanden er twee keer en onafhankelijk van elkaar pseudo-identiteiten gemaakt worden en dat de gegevens die overblijven niet meer zo gedetailleerd mogen zijn dat identificeren toch nog mogelijk is. Bij deze sets is er geen sprake meer zijn van indirect identificerende gegevens.

6.4 Drie soorten bestanden

Bij het gebruik van gegevens voor beleidsinformatie en voor statistiek dienen drie soorten bestanden onderscheiden te worden. Bestanden zijn de gegevensverzamelingen waarin de datasets over verschillende personen opgenomen zijn. Ook de drie soorten bestanden spelen in deze PIA een belangrijke rol.

Als eerste zijn er de bestanden met de zogenaamde ruwe data. Dat zijn de bestanden die ten behoeve van beleidsinformatie en statistiek ontvangen worden. In het algemeen zijn dit bestanden met categorie I datasets, soms ook met categorie II datasets. Vaak worden de bestanden met ruwe data niet (direct) voor de analyse of de statistische bewerkingen gebruikt.

Als tweede zijn er de zogenaamde onderzoeksbestanden. Dit zijn bestanden die daadwerkelijk voor de analyse of de statistische bewerkingen gebruikt worden. In het algemeen zijn onderzoeksbestanden het resultaat van enkele bewerkingen van de ruwe data om de ruwe data geschikt te maken voor analyse of statistische bewerkingen. De onderzoeksbestanden bestaan meestal uit categorie II datasets, waarbij er in plaats van de direct identificerende gegevens een "pseudo-identiteit" gebruikt wordt.

Als derde zijn er de resultaten van de analyse of de statistiek. Vaak gaat het om cijfermatige overzichten en rapportages. Soms gaat het bij de resultaten om bestanden met categorie III datasets. Uitgangspunt (en ook juridisch vereiste) is dat de resultaten geen persoonsgegevens meer zijn.

Bevinding t.a.v. de drie soorten bestanden bij beleidsinformatie en statistiek
Bevinding 3: Bij het gebruik van persoonsgegevens voor beleidsinformatie en statistiek dienen drie soorten bestanden onderscheiden te worden. Bestanden zijn de gegevensverzamelingen waarin de datasets over verschillende personen opgenomen zijn. Ook de drie soorten bestanden spelen in deze PIA een belangrijke rol. Als eerste zijn er de bestanden met de zogenaamde ruwe data. Dat zijn de bestanden die ten behoeve van beleidsinformatie en statistiek ontvangen worden. In het algemeen zijn dit bestanden met categorie I datasets, soms ook met categorie II datasets. Vaak worden de bestanden met ruwe data niet (direct) voor de analyse of de statistische bewerkingen

gebruikt.

Als tweede zijn er de zogenaamde onderzoeksbestanden. Dit zijn bestanden die daadwerkelijk voor de analyse of de statistische bewerkingen gebruikt worden. In het algemeen zijn onderzoeksbestanden het resultaat van enkele bewerkingen van de ruwe data om de ruwe data geschikt te maken voor analyse of statistische bewerkingen. De onderzoeksbestanden bestaan meestal uit categorie II datasets, waarbij er in plaats van de direct identificerende gegevens een “pseudo-identiteit” gebruikt wordt.

Als derde zijn er de resultaten van de analyse of de statistiek. Vaak gaat het om cijfermatige overzichten en rapportages. Soms gaat het bij de resultaten om bestanden met categorie III datasets. Uitgangspunt (en ook juridisch vereiste) is dat de resultaten geen persoonsgegevens meer zijn.

6.5 Samenvoegen datasets tot onderzoeksbestanden

In sommige gevallen zal de verzameling van ontvangen ruwe datasets gelijk zijn aan het onderzoeksbestand dat daadwerkelijk gebruikt wordt en dat aan de onderzoekers ter beschikking staat. In de meeste gevallen zullen de ontvangen ruwe datasets bewerkt worden vóórdat de datasets opgenomen worden in het onderzoeksbestand dat daadwerkelijk gebruikt wordt en dat aan de onderzoekers ter beschikking staat.

Of en in welke mate er bewerking plaatsvindt van de datasets die leveranciers verstrekken en is mede afhankelijk van het aantal leveranciers en of deze leveranciers gegevens leveren over al dan niet dezelfde personen. Er zijn dan drie situaties:

1) Er is één leverancier van de voor het onderzoek (analyse en statistische bewerkingen) benodigde gegevens

2) Er zijn meerdere leveranciers die aan eenzelfde ontvanger verstrekken en waarbij de door de verschillende leveranciers te verstrekken gegevens geen betrekking hebben op dezelfde personen. Anders gezegd: er zijn weliswaar meerdere leveranciers, maar die leveren altijd gegevens over andere personen (een voorbeeld: meerdere basisscholen verstrekken gegevens over leerlingen aan bijvoorbeeld gemeenten of het rijk).

3) Er zijn diverse leveranciers die gegevens vertrekken over (deels) dezelfde personen, waarbij het voor het onderzoek noodzakelijk is dat de van verschillende leveranciers afkomstige gegevens over eenzelfde persoon samengevoegd worden voor het onderzoek. Dit is bij gegevens over jeugdigen nadrukkelijk het geval en ook het probleem van de beleidsinformatie die thans o.g.v. de Wjz verstrekt wordt. Uitgangspunt bij de Jeugdwet is dat de beleidsinformatie betrekking zal hebben op de jeugdigen in plaats van op de jeugdtrajecten. Om beleidsinformatie betrekking te laten hebben op jeugdigen, is het essentieel dat de gegevens over eenzelfde jeugdige die afkomstig zijn van verschillende leveranciers van

gegevens, samengevoegd worden tot één dataset over dezelfde jeugdige (zie uitgebreid paragraaf 3.3).

6.5.1 Samenvoegen volgens het CBS

In deze PIA wordt voor een beschrijving van het samenvoegen van datasets over dezelfde jeugdige afkomstig van meerdere verstrekkers van de datasets, aangesloten bij het themarapport "*Koppelen*" van het CBS uit 2010 (Statistische Methoden 10013). Het themarapport beschrijft de methodologie van het koppelen. Dit betreft, in de woorden van het CBS:

> de problematiek van het bij elkaar brengen van informatie van records afkomstig uit twee of meer bestanden [lees: datasets van meerdere leveranciers] die betrekking hebben op dezelfde eenheden, waargenomen op vrijwel hetzelfde tijdstip. Dit kan een betrekkelijk eenvoudige opgave zijn, namelijk als er een gemeenschappelijke en eenduidige koppelsleutel is voor de eenheden in beide bestanden, waarbij de scores van de koppelsleutel bovendien betrouwbaar zijn. Bij personen kan men denken aan een koppelsleutel als het Burgerservicenummer (BSN). Het kan echter ook veel lastiger zijn, bijvoorbeeld als zo'n eenduidige koppelsleutel niet bestaat, maar wel een aantal (secundaire) koppelvariabelen zoals naam, adres, geboortedatum en leeftijd (op een bepaalde dag) die gemeenschappelijk voorkomen, maar die niet altijd even betrouwbare scores hoeven te hebben.

Het CBS omschrijft in het themarapport koppelen als *het proces om gegevens (weergegeven in records) met betrekking tot eenheden en verspreid over twee bestanden, bij elkaar te brengen, op grond van (bijna) gemeenschappelijke kenmerken in de vorm van primaire of secundaire sleutelwaarden. Dit koppelen kan eenvoudig zijn, namelijk als gemeenschappelijke primaire sleutels aanwezig zijn in deze bestanden. Het kan ook een stuk moeilijker zijn, namelijk als er alleen secundaire sleutels aanwezig zijn, waarbij scores ook nog eens fouten kunnen bevatten, of wanneer deze variabelen niet helemaal identiek zijn.*

Samengevat is koppelen het samenvoegen van datasets uit verschillende bronnen over eenzelfde entiteit voor het uitvoeren van de statistiek (analyse).

De door het CBS gebruikte term 'koppelen' dient overigens nadrukkelijk onderscheiden te worden van andere vormen en doelen van koppelen van gegevens zoals bijvoorbeeld ter bestrijding van fraude of voor het opstellen van persoonsprofielen.

Uitgangspunt van het CBS (Themarapport, blz. 5) is dat het koppelen van gegevens bijdraagt aan:
- het sneller kunnen publiceren van (nieuwe) output;
- een betere kwaliteit van de data, door bijvoorbeeld onderlinge confrontatie;
- het verminderen van de enquêtedruk en dus minder kosten bij de respondenten en berichtgevers;
- het verminderen van de kosten van het CBS omdat geen eigen onderzoek meer hoeft te

worden uitgevoerd.

Bovenstaande uitgangspunten komen (ook) nadrukkelijk en uitgebreid aan de orde in de Memorie van Toelichting bij de CBS-wet (TK 28 777, nr. 3).

> 5.3 Maximale vermindering van administratieve lasten
>
> Om het CBS in staat te stellen te komen tot een maximale vermindering van de administratieve lasten voor bedrijfsleven en burgers, voorziet artikel 33 van het wetsontwerp in een drietrapsbenadering.
>
> 1. Allereerst zal het CBS bezien of bestaande registraties van de overheid zelf beschikbaar en nuttig zijn voor uitvoering van zijn programma. Het CBS wordt onvoorwaardelijk bevoegd van zulke bestanden gebruik te maken.
>
> 2. Vervolgens wordt het CBS bevoegd gebruik te maken van registraties buiten de overheid (maar wel gefinancierd met publieke middelen dan wel uit heffingen) die dienstig zijn voor zowel de uitvoering van zijn programma als de vermindering van de administratieve belasting van bedrijven en burgers. Om welke instanties c.q. registraties het gaat, wordt nader bepaald bij algemene maatregel van bestuur, gehoord de CCS. De informatieverplichting die op deze instanties komt te berusten, dient immers met voldoende procedurele voorzorgen omkleed te worden.
>
> 3. Tot slot, voor zover bestaande registraties niet toereikend zijn, moet het CBS kunnen terugvallen op de voorzieningen die nu op de wet van 28 december 1936, houdende maatregelen tot het verkrijgen van juiste economische statistieken berusten. Bedrijven moeten verplicht kunnen worden om gegevens aan te leveren die voor de productie van statistieken onmisbaar zijn.
>
> Met deze systematiek, die is geformaliseerd in artikel 33, is een evenwichtige balans bereikt tussen de noodzaak om over bepaalde gegevens voor statistische doeleinden te kunnen beschikken en de ambitie om de administratieve lasten verder te reduceren.
>
> […]
>
> Per saldo leidt het gebruik van registraties voor statistische doeleinden, zoals dat in artikel 33 voorzien is, tot een verdere verlaging van de enquêtedruk.
>
> […]
>
> Het gebruik van registraties voor statistische doeleinden verhoogt de kwaliteit en detaillering van de statistieken en vergroot de efficiency van het CBS.
>
> […]

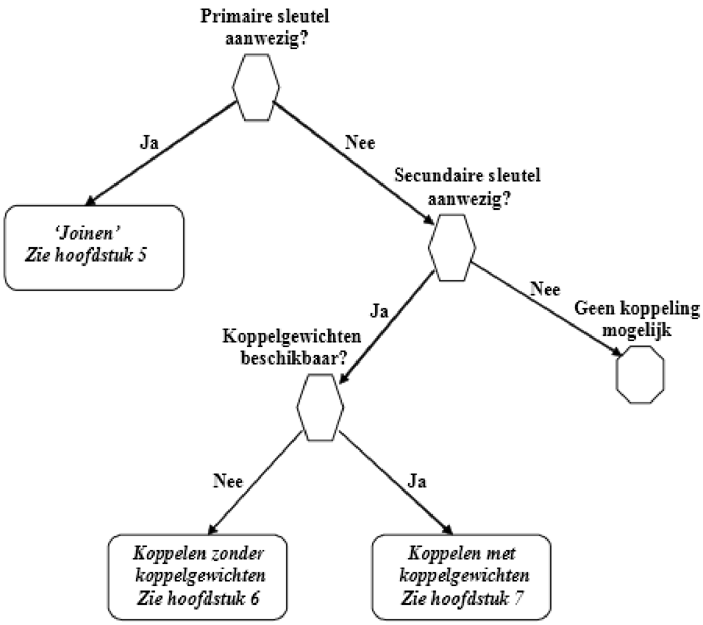
Wellicht ten overvloede zij opgemerkt dat het CBS ook in geval van gegevensverzameling bij bedrijven op grond van artikel 33, derde lid, naar geautomatiseerde aanlevering streeft. In voorkomende gevallen zal het gebruik van geautomatiseerde bulkbestanden van bedrijven de voorkeur kunnen verdienen boven eigen enquêtering van bedrijven door het CBS.

De CBS-uitgangspunten leiden ertoe dat voor koppelen het uitgangspunt is dat in de verschillende samen te voegen datasets (records) een primaire sleutel als directe identificator aanwezig is. Voor personen is het BSN een dergelijke primaire sleutel. Bij een primaire sleutel gaat het erom dat het record uniek wordt geïdentificeerd. Er kunnen, in theorie, geen dubbele voorkomen.
Bij het ontbreken van een primaire sleutel, kan een secundaire sleutel gebruikt worden. Bij gebruik van een secundaire sleutel wordt dan als eerste zo mogelijk eveneens een directe indentificator gebruikt. Voor personen zijn bijvoorbeeld de combinatie van geboortedatum, geslacht en postcode of de combinatie van naam, geboortedatum en adres een directe identificator die als secundaire sleutel gebruikt kan worden. Als er geen directe identificator aanwezig is, worden indirecte identificatoren, zoals woonplaats, leeftijd of geslacht gebruikt. Bij secundaire sleutels is veelal sprake van meerdere, verschillende variabelen. Bij gebruik van dergelijke secundaire sleutels kan in 10 tot 15% van de gevallen geen koppeling gemaakt worden.[3]

Deze handelwijze wordt schematisch weergegeven in figuur 1.1 uit het themarapport van het CBS over koppelen.

[3] Zie hiervoor de CBS Voorschriften bestandformaat en uploadprocedure, onderdeel 2.5 http://www.cbs.nl/NR/rdonlyres/CC0E5D65-8136-474C-A9BD-3BEFCC7AA1B9/0/voorschriftbestandsformaatuploadprocedure.pdf Zie over de werkwijze van het CBS, primaire sleutels en gebruik daarvan ook TK 27 543, nr. 10, Verslag van een schriftelijk overleg over de toepassing van genetica in de gezondheidszorg, blz. 6 en 9.

Figuur 1.1: Overzicht van de verschillende wijzen van koppelen

6.5.2 Samenvoegen volgens de Jeugdwet

Uitgangspunt van de Jeugdwet bij beleidsinformatie is dat gegevens over eenzelfde jeugdige uit verschillende bronnen samengevoegd worden. (zie paragraaf *). Een voorwaarde is dat dit ook juist geschiedt en dat er geen (of zo weinig mogelijk) koppelfouten gemaakt worden. Hierbij zijn er twee type fouten die vermeden dienen te worden. De eerste is de zogenaamde gemiste koppeling. Dat is een koppeling die ten onrechte niet gemaakt is. Een voorbeeld is de situatie waarbij datasets over eenzelfde jeugdige toegerekend worden aan verschillende jeugdigen.
Het tweede type te vermijden fouten is de zogenaamde miskoppeling. Dat is een koppeling die ten onrechte gemaakt is. Een voorbeeld is samenvoegen van datasets uit verschillende bronnen die geen betrekking hebben op dezelfde jeugdige c.q. die op verschillende jeugdigen betrekking hebben.
Het uitgangspunt van de Jeugdwet bij beleidsinformatie kan aangeduid worden als een zogenaamd 'deterministisch koppelvoorschrift'. Bij een 'deterministisch koppelvoorschrift' behoort als eerste keus voor het daadwerkelijk koppelen van gegevens het zogenaamde deterministisch koppelen. Dit is een koppeltechniek waarbij geen kansmodel gebruikt wordt en die enkel mogelijk is met een primaire sleutel. Een dergelijke koppeling wordt door het CBS aangeduid als *joinen* (zie figuur 1.1 in paragraaf 6.4.1). Dit uitgangspunt is de achtergrond waarom voorzien is dat datasets met BSN verstrekt worden.

Bevindingen t.a.v. het samenvoegen van datasets oever eenzelfde jeugdige ten behoeve van de aanleg van een onderzoeksbestand
Bevinding 4: Voor het op kunnen stellen van toereikende beleidsinformatie is het essentieel dat de datasets over eenzelfde jeugdige die afkomstig zijn van verschillende leveranciers van gegevens, samengevoegd worden tot één dataset. Bevinding 5: Zowel de reguliere procedures van het CBS als het uitgangspunt van de Jeugdwet leiden ertoe dat voor het samenvoegen van datasets een zogenaamde primaire sleutel gebruikt wordt. Het BSN wordt daarvoor door het CBS gebruikt en in de Jeugdwet aangewezen.

DEEL II BESCHRIJVING VAN EEN DRIETAL ALTERNATIEVEN

7 Inleiding alternatieven

In deze PIA gaat het om een risiciobeoordeling. Daarbij vindt een beoordeling plaats van een drietal verschillende scenario's die bij het gebruik van gegevens eventueel in aanmerking zouden kunnen komen. De drie scenario's zijn.

1. Een geen-persoonsgegevens scenario waarbij de gegevens die ten behoeve van beleidsinformatie en statistiek ontvangen worden geen persoonsgegevens meer zijn in de zin van de privacywetgeving. Dit scenario wordt beschreven in paragraaf 8.

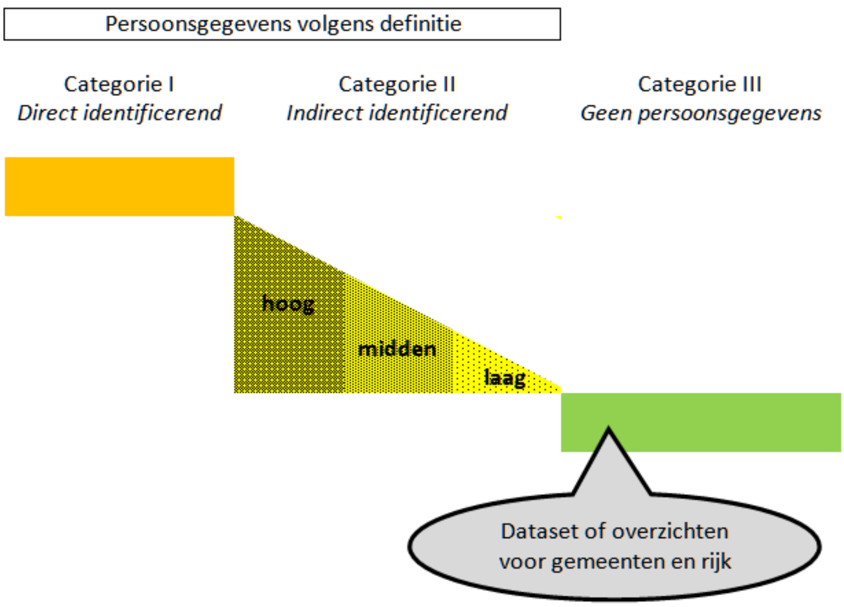
2. Het scenario zoals dit eerder was opgenomen in de Consultatieversie van het Uitvoeringsbesluit Jeugdwet. Daarbij zouden door jeugdhulpaanbieders en gecertificeerde instellingen datasets met BSN verstrekt worden aan een zogenaamde informatie-routeringsvoorziening. De gegevens zouden bewerkt worden en vervolgens zouden datasets (met i.p.v. het BSN een "pseudo-identiteit") verstrekt worden aan VWS, aan V&J en aan de gemeenten. Het gaat bij de te verstrekken datasets om categorie II datasets met indirect identificeerbare persoonsgegevens. Dit scenario wordt in paragraaf 9 beschreven.

3. Het inmiddels gekozen CBS-scenario zoals neergelegd is in het huidige Besluit Jeugdwet. Daarbij worden door jeugdhulpaanbieders en gecertificeerde instellingen datasets met BSN verstrekt aan het CBS. De gegevens worden door het CBS bewerkt en vervolgens worden de datasets (met i.p.v. het BSN een "CBS-pseudo-identiteit") opgeslagen in een onderzoeksbestand ten behoeve van het samenstellen van statistieken. Het gaat bij de in het CBS-onderzoeksbestand opgenomen datasets om categorie II datasets met indirect identificeerbare persoonsgegevens. Dit scenario wordt beschreven in paragraaf 10.

8 Een scenario geheel zonder persoonsgegevens

8.1. Algemene beschrijving scenario

Bij een scenario geheel zonder persoonsgegevens staan geen persoonsgegevens ter beschikking voor de ontvangers. Gebaseerd op de in paragraaf 6.3 beschreven datasets, zou een dergelijk scenario bij beleidsinformatie neerkomen op het volgende.

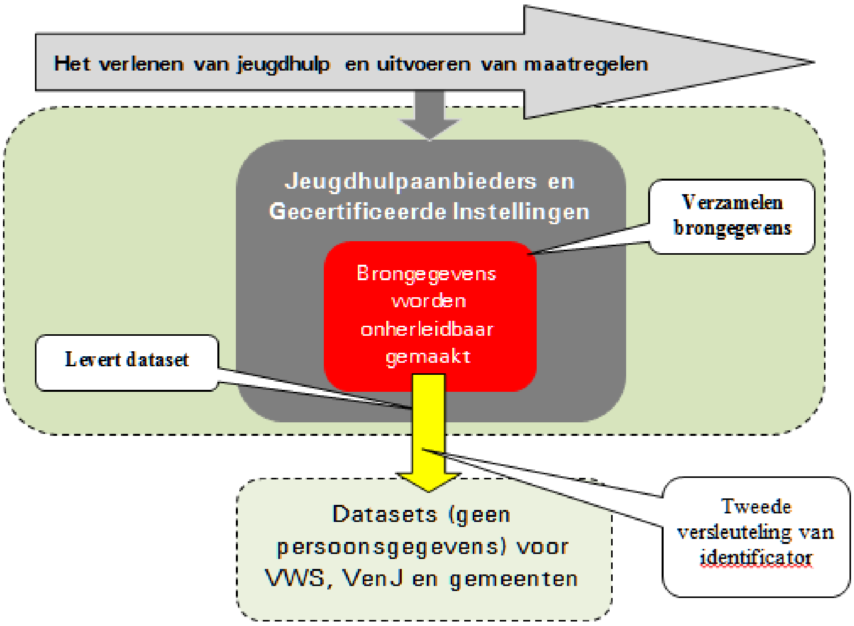
Het Cbp heeft in een aantal gevallen een oordeel gegeven over een dergelijk scenario waarbij geen persoonsgegevens ter beschikking komen voor de ontvangers. Zie daarvoor de brief van het Cbp van 10 januari 2006, z2005-0814 over de pseudonimisering DIS, de brief van het Cbp van 6 maart 2007, z2006-1382, over de pseudonimisering risicoverevening en het onderzoekrapport van het Cbp, z2008-00292 van 20 maart 2009 over de AZR-wachtlijsten.

Het Cbp benoemde een dergelijk scenario toendertijd als ‘pseudonimiseren’ en stelde daarbij een aantal voorwaarden om te bereiken en te verzekeren dat er geen sprake (meer) is van verwerking van persoonsgegevens. De voorwaarden zijn:

1) Er wordt vakkundig gebruik gemaakt van ‘pseudonimisering’, waarbij de eerste van de twee uitgevoerde versleutelingen/encryptie van gegevens plaatsvindt bij de aanbieder van de gegevens;
2) Er zijn technische en organisatorische maatregelen getroffen om herhaalbaarheid van de versleuteling te voorkomen;
3) De verwerkte gegevens zijn niet indirect identificerend; en
4) Deze drie voorwaarden worden onderworpen aan periodiek te houden audits.

Daarnaast dient de 'pseudonimiseringsoplossing' volgens het Cbp (zie het onderzoekrapport van het Cbp, z2008-00292 van 20 maart 2009 over de AZR-wachtlijsten) op heldere en volledige wijze te worden beschreven in een actief openbaar gemaakt document, zodat iedere betrokkene kan nagaan welke garanties de gekozen oplossing biedt.

Schematisch zou een niet-persoonsgegevens scenario er als volgt uitzien.

8.2 Overzichten en datasets

Een scenario met geen-persoonsgegevens zou bij de Jeugdwet bereikt kunnen worden als de leveranciers van beleidsinformatie de gegevens zelf zouden bewerken tot cijfermatige overzichten.

Indien gekozen zou worden voor het aan het rijk en de gemeenten verstrekken van datasets die geen persoonsgegevens meer bevatten en die daarbij ook geen indirect identificerende gegevens meer bevatten (categorie III datasets), zou een te verstrekken dataset zonder persoonsgegevens ongeveer de volgende gegevens kunnen bevatten. Een dergelijk beperkte set is nodig gelet op de mogelijkheden die gemeenten in de toekomst zullen hebben om jeugdigen aan de hand van indirect identificerende gegevens en met behulp van andere gegevens die de gemeenten ter uitvoering van de jeugdwet zelf verwerken, bijvoorbeeld in het kader van de toeleiding of bij geïndividualiseerde betalingen, alsnog te identificeren.

Categorie III dataset (geen persoonsgegevens)
Per unieke jongere:
Identificator (tenminste 2 maal onafhankelijk van elkaar versleuteld)
geboortejaar
geslacht
regio of gemeente (bij grotere gemeenten)
Jeugdhulp: ja/nee
JB/JR: ja/nee
aanduiding verwijzer jeugdhulp

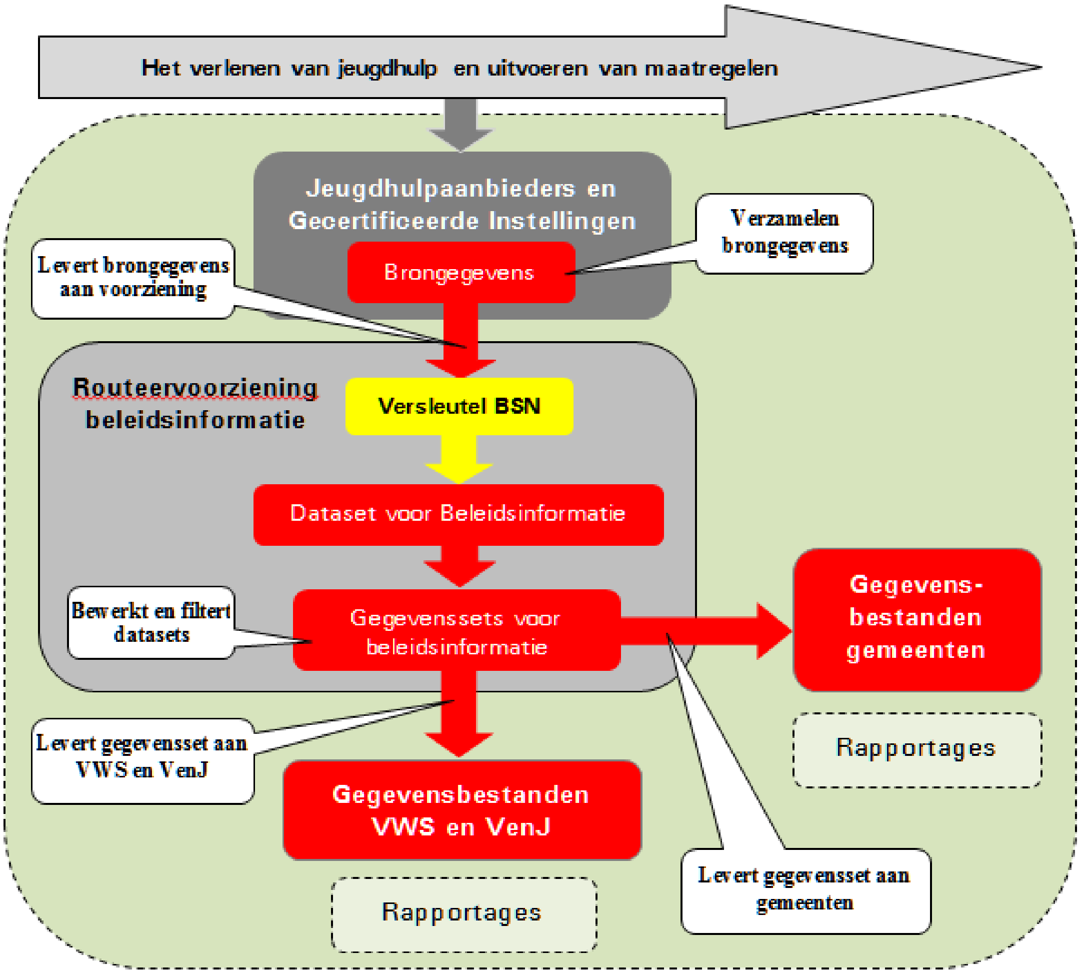
9 Een eerder scenario met persoonsgegevens voor het rijk en de gemeenten (Consultatieversie)

9.1 Algemene beschrijving scenario

In het scenario zoals dit was opgenomen in de Consultatieversie van het Uitvoeringsbesluit Jeugdwet worden door jeugdhulpaanbieders en gecertificeerde instellingen datasets met BSN (categorie I) verstrekt aan een nieuw in te richten zogenaamde informatie-routeringsvoorziening. De gegevens worden bewerkt en vervolgens worden datasets (met i.p.v. het BSN een “pseudo-identiteit”) verstrekt aan VWS, aan V&J en aan de gemeenten. Het gaat bij de te verstrekken datasets aan het rijk en de gemeenten om categorie II datasets met indirect identificeerbare persoonsgegevens.

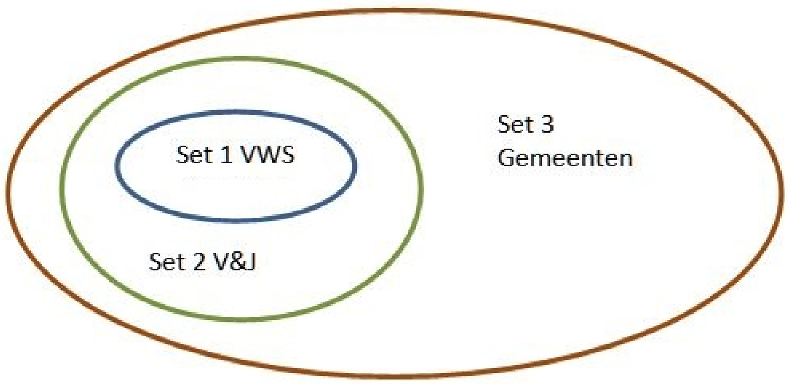
De nieuwe informatie-routeringsvoorziening zou daarbij het verzamelen, routeren en structureel verstrekken van gegevens aan de ontvangers eenvoudiger en met minder uitvoeringslasten mogelijk maken. De informatierouteringsvoorziening zou er zorg voor dragen dat de gegevens van de verstrekker veilig en zorgvuldig bij de juiste ontvanger terechtkomen. Daarbij zouden er binnen de informatie-routeringsvoorziening geen nieuwe of extra database aangelegd worden: de routeringsvoorziening verzamelt de gegevens bij de leveranciers, voegt de verschillende datasets betreffende eenzelfde jeugdige samen, vervangt het BSN door een “pseudo-identiteit”, filtert de juiste gegevens voor de verschillende vontvangers en stuurt de gegevens door naar de ontvangers (VWS, V&J en de gemeenten. De informatie-routeervoorzienig zou daarbij onder de verantwoordelijkheid van de ministers van VWS en V&J vallen.

Schematisch zou een dergelijk scenario er als volgt uitzien.

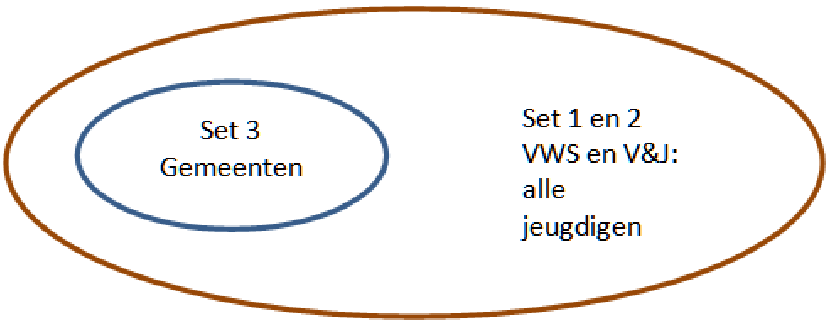

9.2 Datasets

In het scenario waarbij het rijk en de gemeenten ieder een eigen categorie II dataset ontvangen, zouden de datasets van elkaar verschillen. Het verschil in datasets hangt daarbij samen met de verschillende verantwoordelijkheden van de ontvangers (zie paragraaf *). De verschillende verantwoordelijkheden en de daarbij behorende te ontvangen datasets verhouden zich tot elkaar volgens onderstaand overzicht.

Voor wat de populatie waarover gegevens ontvangen zouden worden betreft, zouden VWS en V&J gegevens ontvangen over de gehele Jeugdwet-populatie. Gemeenten zouden enkel gegevens ontvangen over jeugdigen die op grond van het woonplaatsbeginsel tot de desbetreffende gemeente behoren. Het onderstaand overzicht geeft dit aan.

Binnen het deelproject data en systematiek beleidsinformatie jeugd zijn de door de informatie-routeringsvoorziening te verstrekken datasets (categorie II) aan het rijk samengesteld in overleg met de desbetreffende beleidsdirecties en vertegenwoordigers van de toekomstige leveranciers. De aan gemeenten te verstrekken datasets zijn samengesteld in overleg met vertegenwoordigers van de VNG, brancheorganisaties van aanbieders van jeugdhulp en gecertificeerde instellingen (de Vereniging Gehandicaptenzorg Nederland, de MOgroep, Jeugdzorg Nederland, GGZ-Nederland, GGD-Nederland) en enkele gemeenten van verschillende grootte (Amsterdam, Rotterdam, Utrecht, Eindhoven, Enschede, Boxtel, Hellendoorn en Noord-Oostpolder).

De dataset bestaat uit de gegevens die noodzakelijk zijn voor het Rijk in verband met de stelselverantwoordelijkheid. Gemeenten zullen vooral gegevens nodig hebben over de effectiviteit van de geboden jeugdhulp of de uitvoering van een kinderbeschermingsmaatregel of jeugdreclassering.

De aan het VWS, V&J en aan de gemeenten te verstrekken datasets (categorie II) zijn opgenomen in onderstaand overzicht. Tevens zijn daarin de door de jeugdhulpaanbieders en de gecertificeerde instellingen aan de informatie-routeringsvoorziening te verstrekken datasets (categorie I) opgenomen.

Voor wat de leveranciers van gegevens betreft, worden de raad voor de kinderbescherming, gemeenten en aanbieders van preventie niet aangewezen als verstrekkers van gegevens over jeugdigen en gezagsdragers. Mede uit Het rapport *Beleidsinformatie stelselherziening jeugd: meetbare preventie* van het Nederlands Jeugd Instituut van oktober 2013, is gebleken dat het aanbod van preventie dermate divers is dat het niet mogelijk is structureel gegevens uit te vragen die vervolgens een basis kunnen bieden voor een representatieve meting van het totale preventieve aanbod. Voor wat de raad voor de kinderbescherming en gemeenten betreft, is vastgesteld dat de te verstrekken gegevens ook door de jeugdhulpaanbieders en gecertificeerde instellingen (lees: de uitvoerders van jeugdhulp, kinderbeschermingsmaatregelen en jeugdreclassering) verstrekt kunnen worden.

Datasets Beleidsinformatie (scenario zoals in Consultatieversie Uitvoeringsbesluit)

Door VWS, V&J en gemeenten te ontvangen datasets (Categorie II)

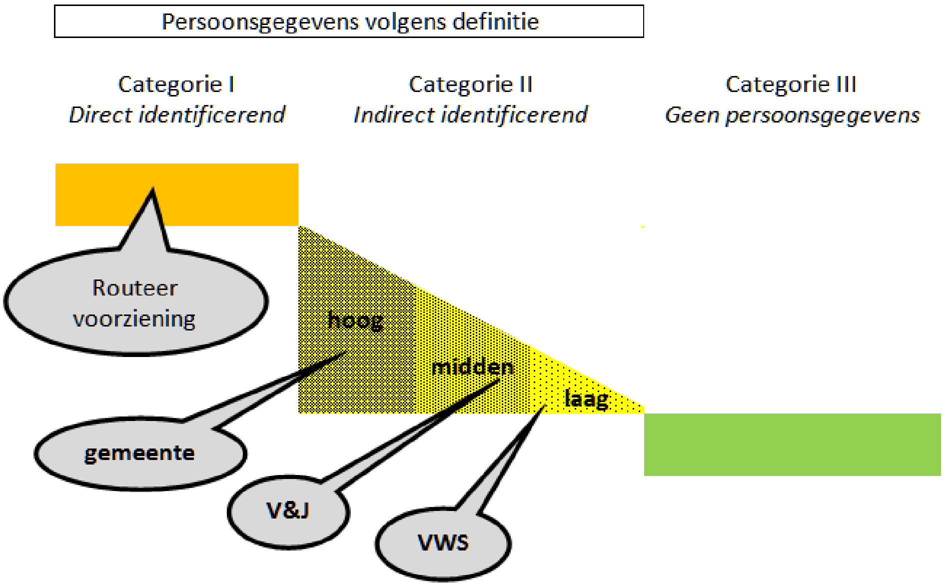
VWS-set	VenJ-set	Gemeente-set
Per unieke jongere:	*Per unieke jongere:*	*Per unieke jongere:*
Identificator (versleuteld.BSN)	Identificator (versleuteld BSN)	Identificator (versleuteld BSN)
geboortejaar	geboortejaar	geboortejaar
geslacht	geslacht	geslacht
postcode (4 cijfers)	postcode (4 cijfers)	postcode (6: cijfers en letters)
wel/niet niet-westerse allochtoon	wel/niet niet-westerse allochtoon	wel/niet niet-westerse allochtoon
uitvoerende aanbieder / instelling	uitvoerende aanbieder / instelling	uitvoerende aanbieder / instelling
type ingezette jeugdhulp	type ingezette jeugdhulp	type ingezette jeugdhulp
startdatum jeugdhulp	startdatum jeugdhulp	startdatum jeugdhulp
einddatum jeugdhulp	einddatum jeugdhulp	einddatum jeugdhulp
startdatum maatregel JB/JR	startdatum maatregel JB/JR	startdatum maatregel JB/JR
einddatum maatregel JB en JR	einddatum maatregel JB/JR	einddatum maatregel JB/JR
	type maatregel JB/JR	type maatregel JB/JR
	datum uitspraak maatregel	datum uitspraak maatregel
	datum eerste contact	datum eerste contact
	aanduiding reden beëindiging maatregel	aanduiding reden beëindiging maatregel
	inzet erkende interventie JR ja/nee	inzet erkende interventie JR ja/nee
		aanduiding verwijzer jeugdhulp
		aanduiding reden beëindiging jeugdhulp

Aan de informatie-routeringsvoorziening te leveren datasets (Categorie I)

Jeugdhulpaanbieders	Gecert. instellingen
Per unieke jongere:	*Per unieke jongere:*
BSN (bij ontbreken personalia)	BSN (bij ontbreken personalia)
geboortejaar	geboortejaar
geslacht	geslacht
postcode (6: cijfers en letters)	postcode (6: cijfers en letters)
wel/niet niet-westerse allochtoon	wel/niet niet-westerse allochtoon
uitvoerende aanbieder	uitvoerende instelling
type ingezette jeugdhulp	type maatregel JB/JR
aanduiding verwijzer jeugdhulp	datum uitspraak maatregel
startdatum jeugdhulp	startdatum maatregel
einddatum jeugdhulp	einddatum maatregel
aanduiding reden beëindiging jeugdhulp	aanduiding reden beëindiging maatregel
	datum eerste contact
	inzet erkende interventie JR ja/nee

9.3 Identificeerbaarheid van de datasets

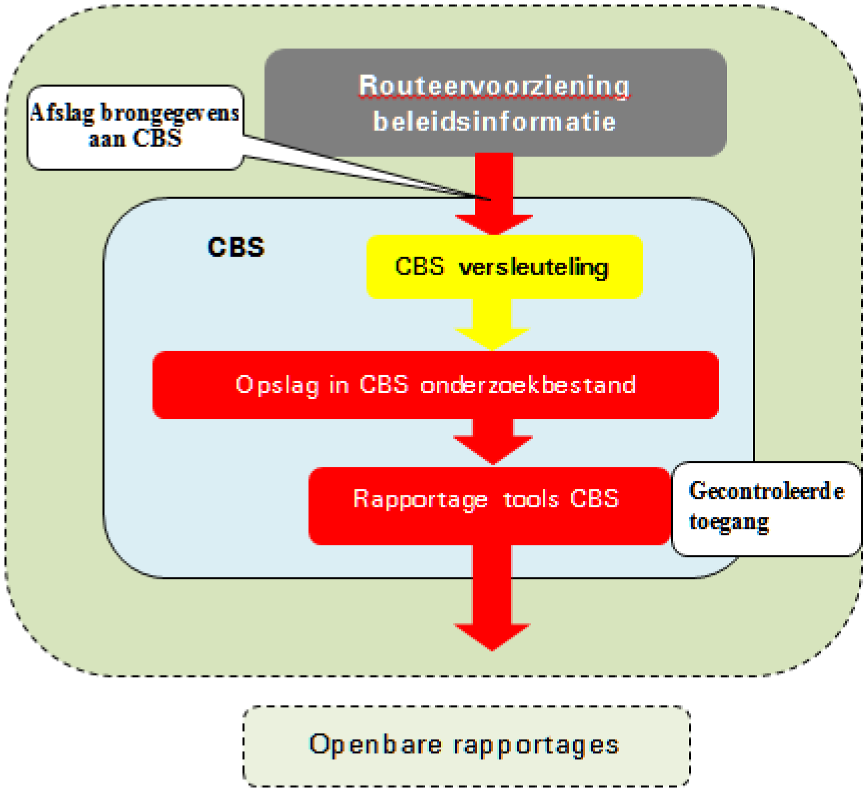
De identificeerbaarheid van de gegevens wordt hieronder weergegeven.

9.4 Afslag voor het CBS

Tijdens de ontwikkeling van het nieuwe systeem voor beleidsinformatie heeft het CBS aangegeven op basis van de CBS-wetgeving een ‘afslag’ te willen ontvangen van de gegevens die de voorziene informatie-routeervoorziening zou verzamelen. Dit ten behoeve van de werkzaamheden van het CBS op grond van de CBS-wetgeving. Voor wat jeugdigen betreft zou deze ‘afslag’ dan feitelijk in de plaats komen van de gegevens die het CBS thans reeds op basis van de CBS-wetgeving over de toekomstige Jeugdwet-populatie ontvangt.

Schematisch zou een dergelijke ‘afslag’ van categorie I datasets naar het CBS er als volgt uitzien. Het CBS zou de gegevens daarbij, zoals gezegd, op basis van de CBS-wetgeving ontvangen en verder verwerken volgens de bestaande CBS-procedures.

Routeervoorziening beleidsinformatie
Afslag brongegevens aan CBS
CBS
CBS versleuteling
Opslag in CBS onderzoekbestand
Rapportage tools CBS
Gecontroleerde toegang
Openbare rapportages

10 Het gekozen CBS-scenario

10.1 Algemene beschrijving scenario

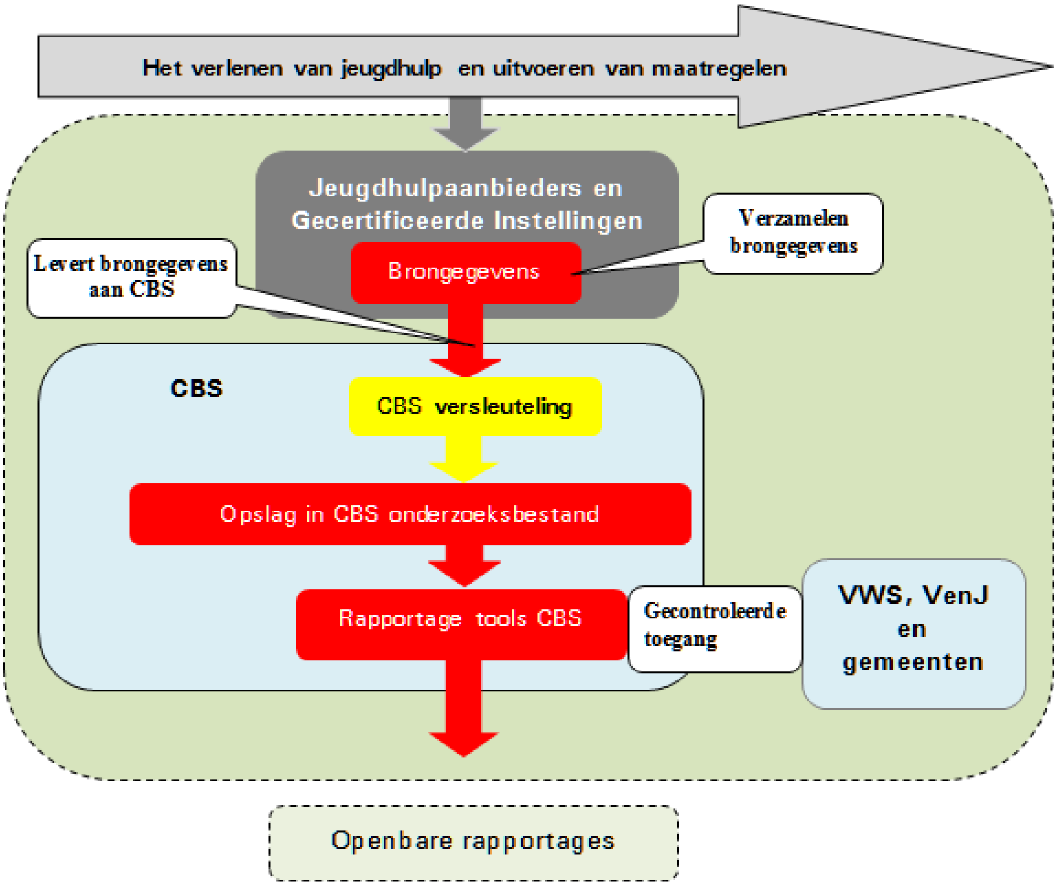
Met name door de wens van het CBS voor een ‘afslag’ van de gegevens die de voorziene informatie-routeringsvoorziening zou ontvangen, is het thans gekozen en in het Beluit en de Regeling Jeugdwet neergelegde CBS-scenario in beeld gekomen.

Bij het CBS-scenario worden de datasets rechtstreeks door de leveranciers verstrekt aan het CBS. Dit vind plaats met de al bestaande CBS-voorzieningen om datasets aan het CBS te verstrekken. De verstrekking van gegevens aan het CBS en het verwerken van de gegevens door het CBS vindt daarbij plaats binnen de CBS-wetgeving.

“VerRINnen” door en bij het CBS

De door het CBS verkregen gegevens (de ruwe-data; Categorie I datasets) worden na bewerking, waarbij in alle gevallen de direct identificerende gegevens vervangen worden door een zogenaamd uniek Record Identificatie Nummer (RIN), vastgelegd in de diverse micro-bestanden. Het RIN is een CBS-interne en beveiligde (primaire) sleutel. Het RIN kan betrekking hebben op een persoon (RINpersoon) of op een adres (RINadres). Het vervangen van alle direct identificerende gegevens door een RIN wordt door het CBS aangeduid als “verRINnen”.

Schematisch ziet het CBS-scenario er als volgt uit:

De dataset die het CBS ontvangt wordt weergegeven in onderstaand overzicht.

Datasets Beleidsinformatie voor CBS

Door CBS in onderzoeksbestand vast te leggen dataset (Categorie II)

Per unieke jongere:

Record Identificatie Nummer (RIN)	
geboortejaar	
geslacht	
postcode (6: cijfers en letters) of aanduiding	
wel/niet niet-westerse allochtoon	(op basis van de BRP (voorheen GBA) gegevens van CBS)
uitvoerende aanbieder / instelling	
type ingezette jeugdhulp	met aanduidingen / codes (zie tabel 'uitwerking omschrijvingen')
aanduiding verwijzer jeugdhulp	met aanduidingen / codes (zie tabel 'uitwerking omschrijvingen')
startdatum jeugdhulp	
einddatum jeugdhulp	
aanduiding reden beëindiging jeugdhulp	met aanduidingen / codes (zie tabel 'uitwerking omschrijvingen')
type maatregel JB/JR	met aanduidingen / codes (zie tabel 'uitwerking omschrijvingen')
datum uitspraak maatregel	
startdatum maatregel JB/JR	
einddatum maatregel JB/JR	
datum eerste contact	
aanduiding reden beëindiging maatregel	met aanduidingen / codes (zie tabel 'uitwerking omschrijvingen')
inzet erkende interventie JR ja/nee	

Aan CBS te leveren datasets (Categorie I)

Jeugdhulpaanbieders	**Gecert. instellingen**	***'VerRINnen' door CBS***
Per unieke jongere:	*Per unieke jongere:*	BSN wordt RIN
BSN (bij ontbreken personalia)	BSN (bij ontbreken personalia)	Personalia worden RIN
geboortedatum	geboortedatum	Geboortedatum wordt geboortejaar
geslacht	geslacht	
adres / postcode (6: cijfers en letters)	adres / postcode (6: cijfers en letters)	Adres wordt postcode (6:cijfers en letters) of een aanduiding land (indien buitenland)
uitvoerende aanbieder	uitvoerende instelling	
type ingezette jeugdhulp	type maatregel JB/JR	
aanduiding verwijzer jeugdhulp	datum uitspraak maatregel	
startdatum jeugdhulp	startdatum maatregel	
einddatum jeugdhulp	einddatum maatregel	
aanduiding reden beëindiging jeugdhulp	aanduiding reden beëindiging maatregel	
	datum eerste contact	
	inzet erkende interventie JR ja/nee	

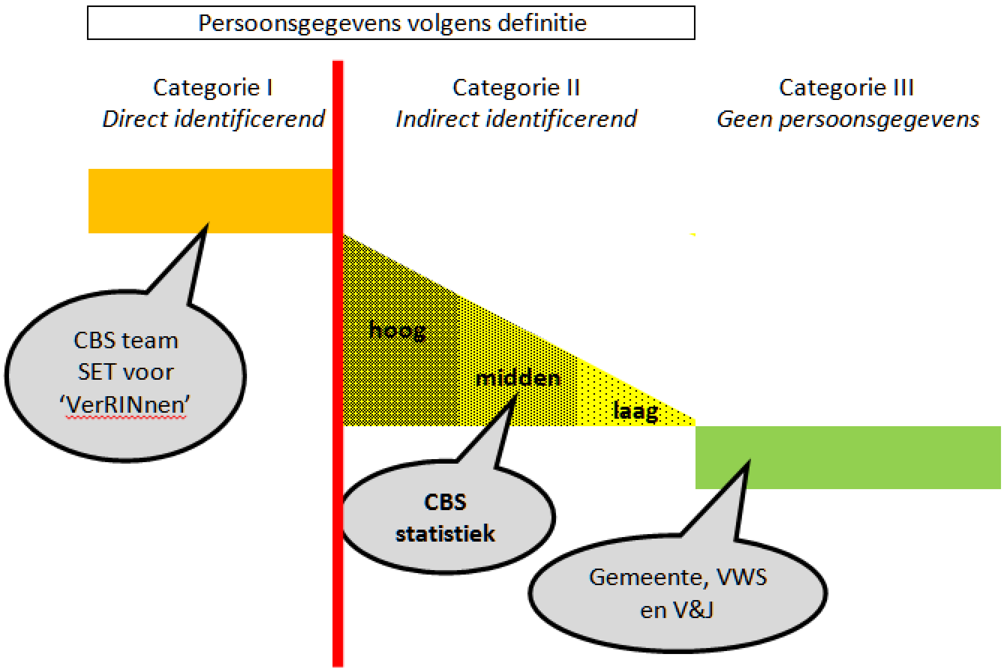
Uitwerking omschrijvingen / aanduidingen jeugdhulp				
Omschrijving		**Aanduiding / codes (geen verdere inhoudelijke beschrijving)**		
type ingezette jeugdhulp		zonder verblijf		Uitvoering door wijk- of buurtteam
				Uitvoering niet door wijk- of buurtteam
		met verblijf		pleegzorg
				gezinsgericht
				gedwongen kader
				overig residentieel
		Perspectief jeugdhulp		Gericht op behandelen (cure)
				gericht op begeleiden en opgroeien (care)
				stabilisatie crisissituatie
				diagnostiek
aanduiding verwijzer jeugdhulp		gemeente		verwijzing/toeleiding door wijk- of buurtteam
				verwijzing/toeleiding niet door wijk- of buurtteam
		huisarts		
		jeugdarts		
		gecertificeerde instelling		
		medisch specialist		
		geen verwijzer (bij vrij toegankelijke jeugdhulp)		
aanduiding reden beëindiging jeugdhulp		jeugdhulp in overeenstemming afgesloten		
		eenzijdig beëindigd door cliënt		
		eenzijdig beëindigd aanbieder		
		externe omstandigheden		

Uitwerking omschrijvingen / aanduidingen Jeugdbescherming en jeugdreclassering		
Omschrijving	**Aanduiding / codes (geen verdere inhoudelijke beschrijving)**	
type maatregel jeugdbescherming	ondertoezichtstelling	
	voorlopige ondertoezichtstelling	
	voogdij	
	voorlopige voogdij	
type maatregel jeugdreclassering	regulier	
	intensief	harde kern aanpak (HKA)
		gedragsbeïnvloedende maatregel (GBM)
		CRIEM (criminaliteit in relatie tot integratie etnische minderheden)
aanduiding reden beëindiging (voorl.) ondertoezichtstelling	aflopen maatregel (niet verlengd)	
	tussentijdse opheffing	
	gezagsbeëindigende maatregel	
	bereiken meerderjarige leeftijd	
	overlijden jeugdige	
Aanduiding reden beëindiging (voorl.) voogdij	bereiken meerderjarigheid	
	voogdij naar pleegouder	
	voogdij naar contactpersoon oftewel burgervoogd	
	herstel gezag	
	overlijden jeugdige	
aanduiding reden beëindiging jeugdreclassering	verlopen termijn (niet verlengd)	
	tussentijdse opheffing	
	terugmelding aan OM	
	overlijden jeugdige	

Herleidbaarheid CBS

Het CBS heeft bepaald niet één enkel bestand met daarin alle door het CBS verkregen gegevens. De diverse micro-bestanden (de onderzoeksbestanden) met Categorie II datasets zijn veelal ingericht per onderzoeksdomein en de verdeling in micro-bestanden hangt ook samen met verschillen in leveranciers. Een overzicht van de verschillende bestanden is te

vinden in het openbare Wbp-meldingenregister van de Functionaris voor de gegevensbescherming van het CBS. Zie daarvoor http://www.cbs.nl/nl-NL/menu/organisatie/bescherming-persoonsgegevens/meldingen-wet-persoonsgegevens/default.htm
In alle meldingen is ook opgenomen dat de onderzoeksafdelingen van het CBS enkel toegang hebben en gebruik kunnen maken van de Categorie II-datasets. In de meldingen wordt daarbij gesproken over toegang tot de "VerRINde (geanonimiseerde) bestanden".

Via StatLine en Jeugdmonitor is geaggregeerde informatie openbaar beschikbaar.

DEEL III RISICO'S EN EEN VERGELIJKING VAN DE SCENARIO'S

11 De (on)mogelijkheid van een scenario geheel zonder persoonsgegevens

Een scenario met geen-persoonsgegevens zou bij de Jeugdwet bereikt kunnen worden als de leveranciers van beleidsinformatie de gegevens zelf zouden bewerken tot cijfermatige overzichten. Een dergelijke opzet zou neer komen op het continueren van de huidige situatie, met het verschil dat in plaats van de huidige 15 BJZ, de raad voor de kinderbescherming en NIDOS, dan zo'n [aantal] jeugdhulpaanbieders en gecertificeerde instellingen cijfermatige overzichten zouden moeten opstellen.
In paragraaf 3.3 is reeds aangegeven dat het niet zinvol is om de eerdere situatie continueren om betekenisvolle beleidsinformatie samen te kunnen stellen.

Het is duidelijk dat als bij de Jeugdwet een dataset verstrekt zou worden aan gemeenten en het Rijk die **geen persoonsgegevens** meer zouden bevatten, de dataset zodanig algemeen en beperkt zou dienen te zijn (zie paragraaf 8) dat dit geen bijdrage kan leveren aan gegevensverstrekking en ontvangst ten behoeve van beleidsinformatie. Een dergelijke beperkte set zou de eerdere situatie onder de Wet op de jeugdzorg in feite continueren.

12 Het eerdere scenario van de Consultatieversie versus het gekozen CBS-scenario

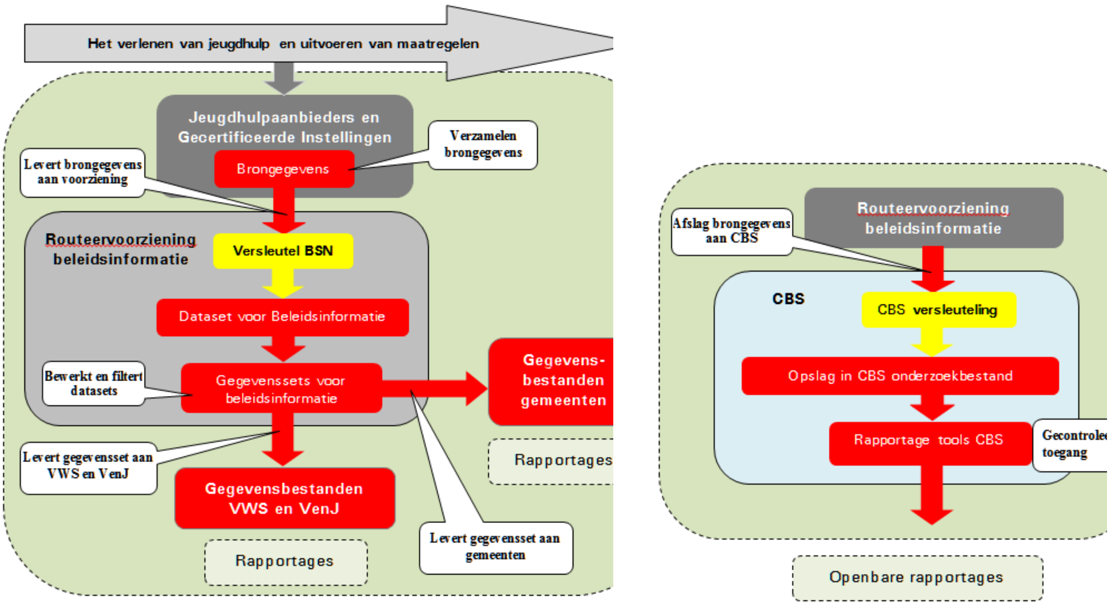
12.1 Algemene vergelijking

Uitgaande van de constatering in paragraaf 12 dat een scenario met geen-persoonsgegevens geen bruikbare opties is, gaat het vervolgens om een afweging tussen enerzijds het eerdere scenario waarbij rijk en gemeenten persoonsgegevens ontvangen en anderzijds het scenario waarbij het CBS persoonsgegevens ontvangt

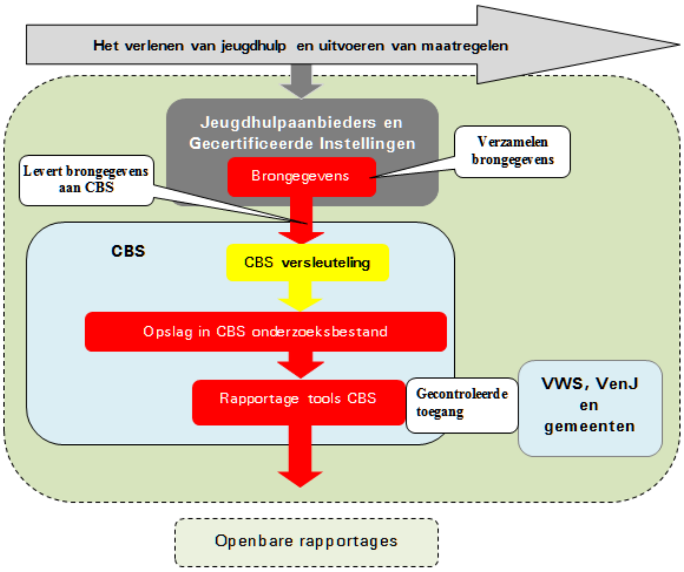
Met het CBS-scenario vervalt de gehele eerder voorziene informatie-routeervoorziening vervallen. Het verstrekken van gegevens aan de informatie-routeervoorziening, het door die voorziening bewerken en selecteren van gegevens per ontvanger en het vervolgens aan de ontvangers (VWS, V&J en de gemeenten) verstrekken van de Categorie II datasets, is daarmee vervallen. Met het CBS-scenario wordt tevens vermeden dat beide ministeries en de gemeenten de beschikking krijgen over bestanden met Categorie II datasets. In die zin 'levert' het CBS-scenario op dat er zo'n 400 bestanden minder aangelegd behoeven te worden dan het geval geweest zou zijn in het scenario van de Consultatieversie.

Als het eerdere scenario uit de Consultatieversie in algemene zin vergeleken wordt met het thans gekozen CBS-scenario, geeft dit het volgende beeld.

Scenario met persoonsgegevens voor a) het rijk en de gemeenten én met b) een afslag van de datasets voor het CBS (Consultatieversie)

CBS-scenario

Alleen al gelet op de wens van het CBS voor een 'afslag' aan het CBS vanuit de eerder voorziene informatie-routeringsvoorziening, is het niet heel erg verrassend om bij een risico-afweging voor het CBS-scenario te kiezen.

12.2 Specifieke vergelijking

12.2.1 Vergelijking aan de hand van de risico-elementen

Hieronder wordt per element een (nadere) vergelijking gegeven tussen de twee scenario's.

Minder gegevens	**Scenario Consultatieversie**	**CBS-scenario**
Omvang datasets		
Verspreiding datasets		

Uitvoerbaarheid	**Scenario Consultatieversie**	**CBS-scenario**
Het verzamelen van gegevens door de leveranciers van beleidsinformatie		
Het verstrekken van gegevens door de leveranciers van beleidsinformatie		
De routering van de verstrekte gegevens naar de ontvanger of ontvangers		
De vastlegging van gegevens door de ontvanger of de ontvangers		
Het gebruik van de vastgelegde gegevens		
Informatiebeveiliging		

Toezicht	**Scenario Consultatieversie**	**CBS-scenario**
Functionaris voor de gegevensbescherming		
Audits en self-assessments		

Betrokkenen	**Scenario Consultatieversie**	**CBS-scenario**
Waarborgen tegen gebruik dat de betrokkenen individueel raakt		
Rechten van betrokken		

Identificeerbaarheid	**Scenario Consultatieversie**	**CBS-scenario**
Herleidbaarheid datasets onderzoeksbestanden		
Koppeling met overige bestanden		

12.2.2 Vergelijking aan de hand van de ontvangen commentaren op de Consultatieversie

Op de regeling in de Consultatieversie werd veel commentaar gegeven. Een vergelijking tussen de eerdere consultatie-opzet en het CBS-scenario komt t.a.v. het commentaar neer op het volgende:

	Scenario Consultatieversie	**CBS-scenario**
Opmerkingen over de Consultatieversie		

12.2.3 Vergelijking huidige gegevens CBS met toekomstige gegevens Jeugdwet-populatie

De huidige gegevens die bij de Jeugdwet aan het CBS verstrekt worden, komen in de plaats van de gegevens die het CBS eerder reeds over de toekomstige Jeugdwet-populatie ontving.

Een vergelijking tussen de gegevens die eerder door het CBS over de Jeugdwet-populatie ontvangen werden met de gegevens die onder de Jeugdwet ontvangen worden, levert op dat de Jeugdwet-dataset zeker niet meer dan de eerdere gegevens bevat, eerder minder.
In Bijlage 2 zijn diverse overzichten opgenomen over de eerder door het CBS onder de voormalige regelingen ontvangen gegevens en over een vergelijking tussen de eerder door de BJZ verstrekte gegevens t.o.v. de huidige situatie bij de Jeugdwet

12.3 Eindconclusie

Bevindingen t.a.v. een vergelijking tussen het eerdere scenario van de Consultatieversie versus het gekozen CBS-scenario
Bevinding 6: Het gekozen CBS-scenario heeft verreweg minder risico's dan een eerder scenario met persoonsgegevens gegevens naar het rijk en de gemeenten. Het eerdere scenario met een routeer-scenario en met nieuwe en afzonderlijke gegevensbestanden bij VWS, V&J en de gemeenten zou leiden tot vermijdbare en daardoor onnodige verwerking van persoonsgegevens.

BIJLAGE 1 | Overzicht basisdocumenten

Het *Projectplan Beleidsinformatie Stelselherziening Jeugd* van 8 november 2012

Het *Plan van Aanpak Deelproject data en systematiek beleidsinformatie* van 26 september 2013

De *Factsheet Woonplaatsbeginsel* van april 2014

Het *Stappenplan bepaling verantwoordelijke gemeente (Mindmap Woonplaatsbeginsel)* van april 2014

Het *Themarapport "Koppelen"* van het CBS uit 2010 (Statistische Methoden 10013)

De CBS *Voorschriften bestandsformaat en uploadprocedure* van 14 januari 2013

Het CBS *Jaarplan 2014*

De CBS *Kwaliteitsrichtlijnen 2014* van 22 januari 2014

Het *Evaluatieonderzoek Wet op de jeugdzorg* van BMC uit oktober 2009

Het rapport *Beleidsinformatie stelselherziening jeugd: meetbare preventie* van het Nederlands Jeugd Instituut van oktober 2013

Het rapport *Groeit de jeugdzorg door?* van het Sociaal en Cultureel Planbureau van november 2013

Het *Toetsmodel Privacy Impact Assessment (PIA) Rijksdienst* van 24 juni 2013, Bijlage bij TK, 26 643, nr. 282

De Brief van de minister voor Wonen en Rijksdienst en van de staatssecretaris van V&J van 21 juni 2013 over het *verplicht gebruik van het Toetsmodel PIA Rijksdienst* (TK, 26 643, nr. 282)

Het advies van de Registratiekamer van 21 augustus 2001, z2001-1120 over het *Concept-voorstel Wet op het CBS*

De brief van het Cbp van 10 januari 2006, z2005-0814 over de *pseudonimisering DIS*

Het advies van het Cbp van 12 juli 2006, z2006-00718 over een *Wijziging Besluit gegevensverwerving CBS*

De brief van het Cbp van 6 maart 2007, z2006-1382, over de *pseudonimisering risicoverevening*

Het onderzoekrapport van het Cbp, z2008-00292, van 20 maart 2009 over de *AZR-wachtlijsten*

Het advies van het Cbp van 5 maart 2103, z2012-00847, over het concept Toetsmodel Privacy Impact Assessment

Het advies van het Cbp van 5 maart 2013, z2013-00048, over het *conceptwetsvoorstel Jeugd*

Het advies van het Cbp van 15 mei 2014, z2014-00271, over het *ontwerp-Besluit Jeugdwet*

De Motie Franken van 17 mei 2011 over *het uitvoeren van een PIA in het kader van wetgeving* (EK, 31 051, nr. D)

De Motie Elissen en Gesthuizen van 13 oktober 2011 over *privacy by design en safety by design bij de ontwikkeling van nieuwe ICT-projecten* (TK, 26 643, nr. 203)

De Motie Bergkamp van 4 april 2013 over een PIA betreffende *de uitwisseling van gegevens over cliënten tussen partijen als provincies, gemeenten en Bureau Jeugdzorg* (TK, 31 839, nr. 279)

BIJLAGE 2 | OVERZICHTEN GEGEGENS

Bij de gegevens die eerder door het CBS op basis van de CBS-wetgeving vanuit het AWBZ-, het Zvw- en Wjz-domein ontvangen werden, gaat het om de onderstaande persoonsgegevens die op grond van de Wbp gemeld zijn bij de Functionaris voor de gegevensbescherming van het CBS. Zie voor het openbare meldingenregister http://www.cbs.nl/nl-NL/menu/organisatie/bescherming-persoonsgegevens/meldingen-wet-persoonsgegevens/default.htm

Meldingsnummer 094. Het *bestand AWBZ-zorg indicaties* ten behoeve van het samenstellen van statistiek over personen met uitstaand recht voor AWBZ-gefinancierde zorg met als gegevens o.a. BSN, geboortedatum, overlijdensdatum, geslacht, postcode en gegevens over de AWBZ-indicatiestelling (bv. aard van de aandoening).

Meldingsnummer 095. Het bestand *AWBZ-zorg* ten behoeve van het samenstellen van statistiek over gebruikers van AWBZ-gefinancierde zorg en met als gegevens o.a. BSN, geboortedatum, overlijdensdatum, geslacht, gegevens over de opnameperiode en gegevens over de soort instelling waarin men verblijft of die zorg heeft geleverd.

Meldingsnummer 103. Het bestand *Vektis gedeclareerde zorgschade* ten behoeve van het samenstellen van statistieken over gedeclareerde zorgschade en de gemiddelde zorgkosten per persoon naar persoonskenmerken en met als gegevens o.a. BSN, geslacht, geboortejaar, geboortemaand, numerieke deel van de postcode en totale kosten per zorgsector (huisartsenzorg, ziekenhuiszorg, enz.).

Meldingsnummer 140. Het bestand *Geestelijke gezondheidszorg statistieken DBC* ten behoeve van het samenstellen van statistieken over gebruikers van de tweedelijns geestelijke gezondheidszorg op basis van DBC-gegevens met als gegevens o.a. geboortejaar, geslacht, numerieke deel postcode, nummer instelling of praktijk, instelling/praktijk-specifiek DBC-trajectnummer, zorgtrajectnummer en Patiëntnummer, typeringsgegevens van de DBC, prijsgegevens van de DBC, diagnosen van de DBC, gegevens over de behandeling en eventueel uitgevoerde verrichtingen, gepseudonimiseerd BSN of een pseudoniem van combinatie geboortedatum, geslacht en postcode.

Meldingsnummer 150. Het bestand *Jeugdzorgclient* ten behoeve van het samenstellen van persoonsstatistieken over de gebruikers van provinciaal gefinancierde jeugdzorg ("jeugdigen") op basis van gegevens over indicatiebesluiten en geleverde jeugdzorg op persoonsniveau en met als gegevens o.a. BSN, ID-nummer jeugdige (afgegeven door jeugdzorginstelling), adres, type adres, leeftijd, geslacht, migratie herkomst jeugdige, leefsituatie jeugdige, code en adres zorginstelling, adres Bureau Jeugdzorg, financieringswijze zorg, datum aanvang en einde jeugdzorgtraject, gegevens m.b.t. actueel indicatiebesluit BJZ, dagen per type jeugdzorg en/of gedwongen kader, wel/niet maatregel jeugdbescherming, wel/niet maatregel jeugdreclassering, wel/niet alleen jeugdzorg plus, wel/niet meldingen voor het kind aan de Raad voor de Kinderbescherming, doorlooptijd en kosten
geaccepteerde aanmelding en indicatiebesluit.

Meldingsnummer 189. Het bestand *AWBZ-zorg declaraties en pgb* ten behoeve van het samenstellen van persoonsstatistieken over de gebruikers van AWBZ-gefinancierde zorg op basis van gegevens over declaraties voor zorg in natura en persoonsgebonden budgetten (pgb's) op persoonsniveau en met als gegevens o.a. BSN, postcode (alleen cijfers), geboortedatum, functie, Zorgzwaartepakket (ZZP), prestatiecode, aantal prestaties, eenheid prestatie, begindatum prestatie, eindatum prestatie, toegekend bedrag, debet/credit, 1e grondslag, 2e grondslag, verblijfsindicatie, ZZP, bruto PGB, eigen bijdrage, status eigen bijdrage, budgetgarantie, zorgkantoornummer, indicatiebesluitnummer, beschikkingsnummer, functie, indicatie vervoer, ingangsdatum, einddatum functie, toegekend budget voor functie.

Een vergelijking tussen de gegevens die eerder door het CBS over de Jeugdwet-populatie ontvangen werden met de gegevens die in de toekomst onder de Jeugdwet ontvangen zullen worden, levert op dat de toekomstige dataset zeker niet meer dan de huidige gegevens zal bevatten, eerder minder. Voor wat het huidige Wjz-domein betreft gaat het om ongeveer vergelijkbare gegevens (meldingsnummer 150). Voor wat het huidige AWBZ- en Zvw-domein betreft, gaat het in de meeste gevallen (meldingsnummers 094, 103 en 189) om minder inhoudelijke gegevens die het CBS in de toekomst zal ontvangen en op zal nemen in de onderzoeksbestanden (micro-bestanden).

Met uitzondering van het bestand *Geestelijke gezondheidszorg statistieken DBC* (Meldingsnummer 140), ontvangt het CBS thans in alle andere gevallen Categorie I bestanden met het BSN en/of personalia, geboortedatum en adresgegevens.

(indicatief) CBS 'jeugd'-onderzoeksbestand indien de eerdere gegevens van CBS over jeugdigen (AWBZ-, Zvw- en Wjz-domeinen) samengevoegd zouden worden (Categorie II)

Kleur	Betekenis
(wit)	*Gegevens die gelijk blijven in vergelijking met de Jeugdwet*
(grijs)	*Gegevens die vervallen in vergelijking met de Jeugdwet*
(groen)	*Gegevens die verminderen bij de Jeugdwet*
(geel)	*Gegevens die uitgebreid zullen worden bij de Jeugdwet*

Per unieke jongere:	***Wordt bij de Jeugdwet***
Record Identificatie Nummer (RIN) o.b.v. door CBS ontvangen BSN	
CBS-pseudoniem op basis van gepseudonimiseerd BSN (ggz)	
CBS-pseudoniem op basis van gepseudonimiseerd geboortedatum / geslacht en postcode (ggz)	
geboortedatum	geboortejaar
overlijdensdatum	
geslacht	
adres Nederland	Postcode (6: cijfers en letters)
type adres Nederland	
adres buitenland	
gegevens over de AWBZ-indicatiestelling (bv. aard van de aandoening)	Perspectief jeugdhulp (gericht op behandelen)
gegevens over de AWBZ opnameperiode	
gegevens over de soort instelling waarin men met AWBZ-zorg verblijft	
gegevens over de soort instelling die AWBZ zorg heeft geleverd	
totale Zvw en AWBZ kosten per cliënt per zorgsector (huisartsenzorg, ziekenhuiszorg, enz.).	
nummer instelling of praktijk ggz	
instelling/praktijk-specifiek DBC-trajectnummer ggz	
zorgtrajectnummer ggz	
patiëntnummer ggz	
typeringsgegevens van de ggz DBC	
prijsgegevens van de ggz DBC	
diagnosen van de ggz DBC	
gegevens over de ggz behandeling en eventueel uitgevoerde verrichtingen	
Clientnummer jeugdzorg	
leeftijd	
migratie herkomst jeugdige	Wel/niet niet-westerse allochtoon
leefsituatie jeugdige,	
code en adres zorginstelling	Code instelling
financieringswijze zorg,	
datum aanvang jeugdzorgtraject	
datum einde jeugdzorgtraject,	
gegevens actueel indicatiebesluit BJZ	Aanduiding verwijzer jeugdhulp Perspectief jeugdhulp
type jeugdzorg	
type gedwongen kader	

dagen per type jeugdzorg	
dagen per type gedwongen kader	
wel/niet maatregel jeugdbescherming,	Datum uitspraak Datum eerste contact Type maatregel Aanduiding reden beëindiging
wel/niet maatregel jeugdreclassering,	Datum uitspraak Datum eerste contact Type maatregel Aanduiding reden beëindiging Inzet erkende interventie JR ja/nee
wel/niet enkel jeugdzorg plus,	Gedwongen kader
wel/niet meldingen voor het kind aan de Raad voor de Kinderbescherming,	
doorlooptijd	
kosten geaccepteerde aanmelding en indicatiebesluit jeugdzorg	
	Aanduiding reden beëindiging jeugdhulp

OPMERKING:
De gegevens die in bovenstaand overzicht "toegevoegd" worden, zijn gegevens die thans onder de Wjz door de BJZ zelf al vastgelegd worden om de cijfermatige overzichten voor provincies en rijk samen te stellen

Hieronder worden zijn overzichten opgenomen van de gegevens die onder de eerdere Wjz verzameld werden om de cijfermatige overzichten op te stellen en welke wijzigingen er zijn voor wat de nu aan het CBS te verstrekken dataset betreft.

Eerdere Wjz dataset (algemene gegevens) die door de BJZ verzameld werd om de cijfermatige overzichten voor provincies en het rijk samen te stellen (Categorie I)		
	Gegevens die gelijk blijven in vergelijking met de Jeugdwet	
	Gegevens die vervallen in vergelijking met de Jeugdwet	
	Gegevens die verminderen bij de Jeugdwet	
	Gegevens die uitgebreid zullen worden bij de Jeugdwet	
Per unieke jongere:		***Wordt bij de Jeugdwet***
BSN		
Personalia		Enkel bij ontbreken BSN
Adres		
Geboortedatum jeugdige		
Geslacht jeugdige		
Herkomst jeugdige		CBS verzamelt zelf wel/niet niet-westerse allochtoon op basis van de BRP (voorheen GBA) gegevens van CBS
Autochtoon		
Allochtoon – Niet Westers (Afrika, Latijns-Amerika en Azië (exclusief Indonesië en Japan) of Turkije)		
Allochtoon – Westers		
Onbekend		
Gemeente van inschrijving		
Leefsituatie jeugdige		
Zelfstandig		
In één-oudergezin		
In meer-oudergezin		
In adoptief gezin		
Residentieel		
Pleeggezin		
Zwervend		
Anders		
Onbekend		
Woonplaats		

Eerdere Wjz dataset (jeugdhulp) die door de BJZ verzameld werd om de cijfermatige overzichten voor provincies en het rijk samen te stellen (Categorie I)	
	Gegevens die gelijk blijven in vergelijking met de Jeugdwet
	Gegevens die vervallen in vergelijking met de Jeugdwet
	Gegevens die verminderen bij de Jeugdwet
	Gegevens die uitgebreid zullen worden bij de Jeugdwet
Per unieke jongere:	***Wordt bij de Jeugdwet***
Datum aanmelding in het vrijwillige kader	
Vervolg op aanmelding	Type ingezette jeugdhulp
Vervolg binnen bureau jeugdzorg	
Geen vervolg binnen bureau jeugdzorg: verwijzing voorliggende voorziening	
Geen vervolg binnen bureau jeugdzorg: informatie en advies	
Nog geen vervolg bepaald	
Datum start cliënttraject	
Datum einde cliënttraject	
Wijze van aanvang	
Start in het vrijwillige kader	
Start met uitvoering van een jeugdbeschermingsmaatregel	
Start met uitvoering van een jeugdreclasseringsmaatregel	
Wijze van instroom in het vrijwillige kader	Aanduiding verwijzer jeugdhulp
AMK	
Politie / JCO / veiligheidshuis	
AMW / JGZ / CJG (ook casuïstiek overleggen)	
Onderwijs / ZAT	
RAAK / Meldpunt huiselijk geweld	
Overigen	
Op eigen initiatief (inclusief ouders/verzorgers)	
Op basis van signalen van derden (zorgmelding)	
Datum start zorgtraject	
Datum einde zorgtraject	
Datum vestiging zorgaanspraak	
Type zorgaanspraak	
Jeugdhulp thuis	
Jeugdhulp accommodatie zorgaanbieder individueel	
Jeugdhulp accommodatie zorgaanbieder groep	
Verblijf pleegouder deeltijd	
Verblijf pleegouder 24-uurs	
Verblijf accommodatie zorgaanbieder deeltijd (dagbehandeling)	
Verblijf accommodatie zorgaanbieder 24-uurs	

Verblijf accommodatie zorgaanbieder 24-uurs + machtiging gesloten jeugdzorg		
Observatiediagnostiek		
GGZ – AWBZ (PGB/zorg in natura)		
GGZ – Zorgverzekeringswet		
Datum start ambulante jeugdzorg door bureau jeugdzorg		Type ingezette jeugdhulp
Datum einde ambulante jeugdzorg door bureau jeugdzorg		
Type zorgvorm		
Jeugdhulp		
Verblijf accommodatie zorgaanbieder deeltijd		
Verblijf accommodatie zorgaanbieder 24-uurs (exclusief gesloten jeugdzorg)		
Verblijf Pleegzorg		
Verblijf gesloten jeugdzorg		
Casusoverleg Bescherming		
Kindbedreigende situatie (spoorbesluit)		
Datum vaststelling kindbedreigende situatie		
Eerste bespreking casus in casusoverleg bescherming		
Inbrenger van de casus		
Besluit casusoverleg bescherming		
Actie door raad voor de kinderbescherming		
Actie door bureau jeugdzorg		
Geen verdere actie		
Datum start gesloten jeugdzorg		
Datum einde gesloten jeugdzorg		

Eerdere Wjz dataset (jeugdbescherming) die door de BJZ verzameld werd om de cijfermatige overzichten voor provincies en het rijk samen te stellen (Categorie I)	
(wit)	*Gegevens die gelijk blijven in vergelijking met de Jeugdwet*
(grijs)	*Gegevens die vervallen in vergelijking met de Jeugdwet*
(groen)	*Gegevens die verminderen bij de Jeugdwet*
(geel)	*Gegevens die uitgebreid zullen worden bij de Jeugdwet*
Per unieke jongere:	***Wordt bij de Jeugdwet***
(voorlopige) ondertoezichtstelling	
Datum aanvang maatregel	
Verblijfsituatie van de jeugdige	Type ingezette jeugdhulp
Thuis	
Pleeggezin	
Residentieel	
Gesloten jeugdzorg	
Verblijf GGZ	
Overigen	
Datum eerste contact	
Datum vaststelling plan van aanpak	
Datum beëindiging maatregel	
Reden beëindiging maatregel	
Bereiken meerderjarigheid jeugdige	
Tussentijdse opheffing	
Niet verlengd	
Gezagsbeëindigende maatregel	
	Overlijden als reden beëindiging *
(voorlopige) voogdij	
Datum eerste contact	
Datum vaststelling plan van aanpak	
Datum aanvang maatregel voogdij	
Verblijfsituatie van de jeugdigen	Type ingezette jeugdhulp
Thuis	
Pleeggezin	
Residentieel	
Gesloten jeugdzorg	
Verblijf GGZ	
Overigen	
Reden beëindiging voogdij	
Bereiken meerderjarigheid jeugdige	
Voogdij naar pleegouder	
Voogdij naar contactpersoon oftewel burgervoogd	
Herstel gezag	

		Overlijden als reden beëindiging *
Datum aanvang uithuisplaatsing		
Datum einde uithuisplaatsing		
* Strikt genomen is overlijden als reden beëindiging geen uitbreiding van de persoonsgegevens. Volgens de definitie van de Wet bescherming persoonsgegevens zijn gegevens betreffende een overledene geen persoonsgegevens (meer).		

Eerdere Wjz dataset (jeugdreclassering) die door de BJZ verzameld werd om de cijfermatige overzichten voor provincies en het rijk samen te stellen (Categorie I)

Kleur	Betekenis
(wit)	*Gegevens die gelijk blijven in vergelijking met de Jeugdwet*
(grijs)	*Gegevens die vervallen in vergelijking met de Jeugdwet*
(groen)	*Gegevens die verminderen bij de Jeugdwet*
(geel)	*Gegevens die uitgebreid zullen worden bij de Jeugdwet*

Per unieke jongere:	***Wordt bij de Jeugdwet***
Jeugdreclassering	
Datum start JR traject	
Datum einde JR traject	
Datum eerste contact	
Datum vaststelling plan van aanpak	
Datum aanmelding jeugdreclassering	
Datum beëindiging maatregel jeugdreclassering	
Datum aanvang jeugdreclasseringmodaliteit	
Datum beëindiging jeugdreclasseringmodaliteit	
Modaliteiten:	
Kennisgeving voorwaardelijke veroordeling / voorwaardelijk sepot (hulp en steun)	Type maatregel jeugdreclassering en aanduiding beëindiging
Voorwaardelijke invrijheidstelling	
Verzoek tot begeleiding van de Raad tijdens en na een taakstraf	
Verzoek tot begeleiding na langdurige detentie	
Verzoek tot begeleiding gedurende en na kortdurende detentie	
Schorsing voorlopige hechtenis	
Verzoek tot begeleiding van de Raad of OVJ t.b.v. Strafzitting	
Verzoek tot begeleiding na PIJ maatregel	
Aanhouding zitting	
Individuele trajectbegeleiding Harde Kern	
Individuele trajectbegeleiding Criem	
Scholing- en Trainingprogramma	
Gedragsbeïnvloedende Maatregel	
Voorbereiding Gedragsbeïnvloedende Maatregel	
	Overlijden als reden beëindiging *

* Strikt genomen is overlijden als reden beëindiging geen uitbreiding van de persoonsgegevens. Volgens de definitie van de Wet bescherming persoonsgegevens zijn gegevens betreffende een overledene geen persoonsgegevens (meer).